

CON THUYỀN ĐẠI ĐẠO

- Vùng trăng khi khuyết khi tròn,
Chợ nay tan vắng mai còn họp đông.
Qua cơn bão táp gió đông,
Con thuyền Đại Đạo xuôi giòng lướt đi.
Sóng nhồi mặc sóng quản chi,
Quyết cầm vững lái để đi lộn về.
Dù cho xa cách Sở Tề,
Tình yêu cố quốc không hề lãng phai.
Nhiều đêm tay trán thờ dài,
10. Mượn nơi giấc mộng hồn bay về nhà.
Thường khi trông thấy mẹ già,
Canh chày thao thức vì là nhớ con.
Tuổi cao có vẻ gầy mòn,
Nhưng lòng thương trẻ vẫn còn như xưa.
Khất khe máy tạo xa đưa,
Con nơi đất khách mẹ chờ trời Nam.
Đền ơn sanh dưỡng chưa kham,
Lòng còn cắn rứt không làm sao vui.
Cánh buồm khi gặp gió xuôi,
20. Bay về gặp mẹ mới nguôi trong lòng.
Dem câu Phật giáo đại đồng,
Để thay chữ hiếu hiện trong buổi này.
Cúi xin mẹ nhận nơi đây,
Thứ cho con trẻ những ngày đi xa.
Tạm ngưng chữ hiếu nơi nhà,
Để lo hiếu khắp người ta hoàn cầu.

Thanh Sĩ 2 Con Thuyền Đại Đạo

- Hiếu nhà hứa chẳng mất đâu,
Nếu bề hiếu đạo hoàn cầu làm xong.
Cúi xin mẹ hãy vui lòng,
30. Hiếu con cho khắp đại đồng nhơn sinh.
Dem câu thế giới hòa bình,
Để thay cho việc hiếu tình cá nhân.
Nếu hòa bình khắp xa gần,
Hiếu nhà tất cũng lây phần an vui.
Mẹ nên thương khắp mọi người,
Còn lòng thương trẻ nên nguôi ít nhiều.
Tinh thần Phật giáo cao siêu,
Luôn luôn mở rộng tình yêu nhơn loài.
Xa nhau việc đáng buồn thay !
40. Nhưng mùi đạo pháp được bay khắp cùng.
Việc tu truyền bá tứ tung,
Mở đường nhơn loại sống chung hòa bình.
Gọi kêu thế giới đồng tình,
Đứng lên ngăn các chiến tranh trong đời.
Làm cho yên tịnh khắp nơi,
Ấy là bổn phận của người biết tu.
Ngôi sao nhơn loại mờ lu,
Bởi mây nguyên tử cứ bu kéo vào.
Tâm hồn đạo đức càng cao,
50. Càng lo thế giới làm sao cho hòa.
Làm cho thiên hạ gần xa,
Người thương người mới gọi là người tu.
Lòng người tu thể trắng thu,
Làm cho sáng mắt hoàn cầu nhơn gian.
Chữ tu nếu được tràn lan,
Thì là chiến họa lại càng bớt đi.
Tinh thần bác ái từ bi,
Hòa bình hạnh phúc không chi sánh bằng.

- Đao binh nhứt thiết cấm ngăn,
60. Là điều Phật giáo thường hằng chủ trương.
Mẹ già chắc cũng tán dương,
Làm người thì phải biết thương loài người.
Xét suy cho cạn sự đời,
Tu là hạnh phúc của người trần gian.
Dù cho tốt bực giàu sang,
Chữ tu không biết như toàn nước vô.
Lấy gian hùng tạo cơ đồ,
Đâu bằng lấy đức Nam mô xây thành.
Của người lấy sức ra tranh,
70. Được nay nhưng khó giữ gìn đến mai.
Mình có tay người có tay,
Thắng thì cũng xê mặt mày chớ không.
Sức không thể thắng được lòng,
Lòng không thắng được chớ hòng bình an.
Người đời nay rất khôn ngoan,
Biết thêm đạo đức như vàng khảm châu.
Thông minh mà thiếu đạo màu,
Uổng thay như cái đèn dầu không tim.
Hoàn cầu đang lúc trọng nghiêm,
80. Nhà tu bó gối ngồi im sao đành.
Đã là người biết tu hành,
Cố nhiên là phải giàu tình thương yêu.
Thấy đời khổ ách còn nhiều,
Ra tay cứu vớt là điều Phật khuyên.
Từ xưa các bực Thánh hiền,
Đã làm như thế không riêng đời này.
Cúi xin mẹ nhận nơi đây,
Là điều con trẻ đang gầy máy chèo.
Từ bi gương ấy quyết theo,
90. Dù cho lao lý khó nghèo cũng cam,

Thanh Sĩ 4 Con Thuyền Đại Đạo

- Mẹ già nơi chốn trời Nam,
Kiếp này con trẻ đành cam lổn niêm.
Nhơn sanh đang lúc đắm chìm,
Con thuyền Đại đạo lo tìm vớt lên.
Tuy là mặt biển mông mênh,
Nhưng mà không thể lạc quên đường về,
Thế nào bốn giác cũng kê,
Mặc dù sóng gió bốn bề ngược xuôi.
Sóng trần không thể đánh lui,
100. Là nhờ bốn phép tùy thời Phật ban.
Đời như cây gỗ rừng hoang.
Pháp màu như thợ sửa sang thành hình.
Éo le cuộc thế mặc tình,
Cứu đời dù khổ lòng mình vẫn vui.
Biết rằng sóng gió chưa xuôi,
Nhưng vì phước huệ cho người phải đi.
Bình đời đang lúc cấp nguy,
Nếu không trị gấp còn gì mạng căn.
Chưa nguy thì kiếm cách ngăn,
110. Đã nguy thì cứu cho an như thường.
Yêu dân thì phải lo lường,
Áy là bốn phận trên đường tu thân.
Đạo khai vì khắp muôn dân,
Chớ không vì độ riêng thân của mình.
Điều này nếu được trọn tin,
Thì lòng độ thế với mình không xa.
Trong tâm của Phật Thích Ca,
Thấy mình với mọi người là một thôi.
Lo cho mình khỏi luân hồi,
120. Đồng thời cũng độ cho người siêu thăng.
Đạo màu như thể ánh trăng,
Sáng cho tất cả đâu ngăn riêng mình.

Thanh Sĩ 5 Con Thuyền Đại Đạo

- Tuy bầu trời rộng thình thình,
Nhưng mà cái ánh quang minh kém gì.
Đã nguyên học đạo từ bi,
Độ đời là việc không khi nào ngừng.
Nhứt là trong lúc nạn dân,
Việc đi cứu giúp càng cần nhiều hơn.
Người càng mộ đạo tu chơn,
130. Lòng càng cảm động trước cơn khổ đời.
Mẹ già ở chốn phương Trời,
Điều này chắc đã hiểu rồi phải chăng?
Qui Phật qui Pháp qui Tăng,
Tam qui ngũ giới lòng hằng nhớ ghi.
Nói theo dấu Phật mà đi,
Dựa theo pháp Phật mà tri khỏi lầm.
Tu mà giới luật không cầm,
Như cầu muốn bắt thiếu mầm khó nên.
Thang từ một nấc leo lên,
140. Đạo từ ngũ giới làm nền nhập môn.
Giới răn càng biết trọng tôn,
Những điều tội lỗi càng không phạm vào.
Nhà tu cần phải kêu gào,
Qui y nhớ liệu cách nào cho y.
Xưa kia Phật đã làm gì,
Bây giờ mình cũng phải tùy làm theo.
Đâu đành buộc đổi quăng neo.
Con thuyền Đại đạo phải chèo khắp nơi.
Nếu không cứu được người đời,
150. Từ bi nguyện ấy chưa nguôi trong lòng.
Không phân Nam Bắc Tây Đông,
Nơi nào cũng quyết đặng xông dất diu.
Việc không nhắm mắt đánh liều,
Mà là ý định làm theo lòng từ.

Thanh Sĩ 6 Con Thuyền Đại Đạo

- Tâm không thiên chấp vị tư,
Thương yêu tất cả loài người như nhau.
Đem câu bình đẳng gieo vào,
Phá tan cố chấp sắc màu trắng đen.
Giàu sang hay kẻ nghèo hèn,
160. Cũng là người cả nên xem cho đồng.
Chớ nên lấy có dốt thông,
Bẻ bai làm mất lẽ công con người.
Kẻ sanh ra dưới gầm Trời,
Cũng đồng số phận luân hồi như nhau.
Như là quyên thuộc khác nào,
Thương nhau thì được hại nhau sao đành.
Không ai được hưởng trường sanh,
Giúp nhau được sống yên lành tốt hơn.
Ban bằng chiến lũy ngã non,
170. Cho người người được sống gần gũi nhau.
Người ta suốt kiếp khổ đau,
Đâu còn thiếu sót phải đào tạo thêm.
Giúp nhau cho được sống êm,
Chớ làm nhau chịu sống thêm khổ nản.
Hòa nhau cát cũng hóa vàng,
Nghịch nhau vàng cũng nát tan thành bùn.
Hòa nhau cùng được thung dung,
Nghịch nhau cùng đến đường cùng mà thôi.
Làm lành cũng sống được rồi,
180. Đâu cần làm dữ mới nuôi được mình.
Sống cho đúng lẽ công bình,
Của người chớ có sanh tình lấy ngang.
Đồng tâm diệt bạo trừ gian,
Để cho hết cảnh ức oan trong đời.
Cùng làm nghề nghiệp tốt tươi,
Để cho đời sống con người quý cao.

- Thấy hư thì bỏ chừa mau,
Những điều từ thiện đua nhau lo làm.
Một người việc lớn không kham,
190. Nhiều tay hợp lại để làm thì xong.
Cùng chung nam bắc một lòng,
Cõi trần muôn đời Tiên Bồng khó chi.
Rủ nhau làm việc từ bi,
Bao nhiêu cảnh tượng thảm nguy mất lần.
Nếu ai cũng được hiền nhân,
Hòa bình trở lại không cần phải kêu.
Người coi người rẻ như rêu,
Là vì người quá thiếu điều từ bi.
Nếu người lòng có đạo nghi,
200. Sẽ không làm những sự gì hại ai.
Giúp người thì rất sẵn tay,
Hại người thì chối từ ngay không làm.
Đâu chờ những việc siêu phàm,
Người thường cũng có thể làm từ bi.
Để tâm chịu khó xét suy,
Đạo mầu có nghĩa huyền vi vô cùng.
Biết đem lý đạo mà dùng,
Bao nhiêu sàu khổ phá tung không còn.
Đạo mầu nếu giữ cho tròn,
210. Việc nhà việc nước đâu còn trái ngang.
Sự tu quý báu hơn vàng,
Cứu đời vượt khỏi muôn ngàn khổ lao.
Bạc vàng sẽ bị tiêu hao,
Tu hành được phước chẳng bao giờ mòn.
Đức tuy không thấy mà còn,
Tài tuy thấy đó mà mòn không hay.
Đức thì được hưởng lâu dài,
Tài thì chỉ được hưởng xài ngắn mau.

- Người tu việc đức phải trau,
220. Bằng câu niệm Phật bằng bao việc lành.
Tu làm lợi ích nhơn sanh,
Chớ không tu lối ngồi khoanh tay chờ.
Tu cần trừ tánh lu mờ,
Mới là giúp kẻ khác nhờ sự tu.
Phật thì muốn phá lớp ngu,
Nên truyền dạy các pháp tu cho người.
Tu là giác ngộ sự đời,
Chớ không mê muội như hồi chưa tu.
Tánh ngu như thể kẻ thù,
230. Không trừ được nó sự tu không thành.
Tuy là người rất hiền lành,
Nếu không tu cũng khó minh mẫn lòng.
Có tu thì trí mới thông,
Ở đời các việc đục trong biết rành.
Muốn thông nên mới tu hành,
Nào ai lại muốn tu thành dốt ngu.
Tu thông đúng nghĩa chữ tu,
Tu ngu là trái đạo mầu Thích Ca.
Tu thông mới thấy đường ra,
240. Tu ngu luống cuống như gà ban đêm.
Tu mà để bị ngu thêm,
Đó là tại nhận hiểu lầm nghĩa tu.
Chưa tu thì tối như mù,
Tu rồi phải sáng như người thấy ra.
Chưa tu thì Phật cách xa,
Tu rồi phải được Di Đà gần bên.
Chưa tu như thể kên kên,
Tu rồi thì phải như chim phụng hoàng.
Chưa tu còn thói bạo tàn,
250. Tu rồi phải trở nên hàng hiền nhơn.

- Chưa tu hay tánh giận hờn,
Tu rồi thì phải khoan nhơn trong lòng.
Chưa tu như thể muối mòng,
Tu rồi thì phải như tầm nhả tơ.
Chưa tu oán chạ thù nhơ,
Tu rồi thì phải như là Quan Công.
Chưa tu còn quá hẹp lòng,
Tu rồi thì phải rộng trong tánh tình.
Chưa tu cư xử bất minh,
260. Tu rồi thì phải công bình ở ăn.
Chưa tu phạm lỗi thường hằng,
Tu rồi thì phải hiền năng vuông tròn.
Chưa tu đấng tợ bòn hòn,
Tu rồi thì phải ngọt ngon như đường.
Chưa tu cậy thế hùng cường,
Tu rồi thì phải biết đường khiêm cung.
Chưa tu như nọc rắn hung,
Tu rồi như nước miếng rồng trên mây.
Chưa tu nghiệp ác thường gây,
270. Tu rồi thì phải chứa đầy thiện nhân.
Chưa tu lời phải bất cần,
Tu rồi lẽ chánh vui mừng để nghe.
Chưa tu còn tánh khát khe,
Tu rồi lòng phải đổi ra dễ dàng.
Chưa tu thường tánh hoang mang,
Tu rồi lòng phải vững vàng luôn luôn.
Chưa tu dữ tợ câu cuồng,
Tu rồi thì phải hiền dường kỳ lân.
Chưa tu chỉ nghĩ riêng thân,
280. Tu rồi phải nghĩ đến dân khắp cùng.
Chưa tu như cá trong thùng,
Tu rồi như thể chim hồng bay cao.

- Chưa tu như mặt nước xao,
Tu rồi như tuyết bỏ vào hồ châu.
Chưa tu còn loạn trong đầu,
Tu rồi trí não như bầu trời thanh.
Chưa tu mười dũ một lành,
Tu rồi dũ phải đổi thành hiền lương.
Chưa tu hôi tợ cá uơn,
290. Tu rồi như thể hoa hương thơm tho.
Chưa tu tánh nét quanh co,
Tu rồi lòng dạ phải cho thẳng bằng.
Chưa tu bạ nói bạ ăn.
Tu rồi thì phải nấp ngăn nói làm.
Chưa tu mỗi việc mỗi tham,
Tu rồi thì chẳng còn ham sự đời.
Chưa tu thì lấy nặng lời,
Tu rồi thì phải giúp người nhẹ lo.
Chưa tu thì đóng cửa kho,
300. Tu rồi phải bố thí cho kẻ nghèo.
Chưa tu việc quấy còn đeo,
Tu rồi việc phải làm theo mỗi ngày.
Chưa tu khinh nghĩa trọng tài,
Tu rồi trọng nghĩa không hay trọng tiền.
Chưa tu chưa rõ tục tiên,
Tu rồi phải biết đâu thiên đâu không.
Chưa tu còn ở hai lòng,
Tu rồi thì phải thử chung một tình.
Chưa tu hung dữ như tinh,
310. Tu rồi như Phật hiền lành hơn ai.
Chưa tu lời hẹn còn sai,
Tu rồi việc hứa với ai giữ tròn.
Chưa tu việc phước không tròn,
Tu rồi phước chẳng để mòn cứ thêm.

- Chưa tu lòng chẳng hề êm,
Tu rồi tâm trí ngày đêm tịnh bình.
Chưa tu đức hạnh không gìn,
Tu rồi phải giữ tánh tình đoan trang.
Chưa tu còn thói dọc ngang,
320. Tu rồi giữ cách ở ăn kính nhường.
Chưa tu rồi việc cang thường,
Tu rồi sắp đặt gia đường qui mô.
Chưa tu ăn nói hồ đồ,
Tu rồi lời lẽ phải cho đàng hoàng.
Chưa tu khói lạnh trên bàn,
Tu rồi thì phải đèn nhang cho thường.
Chưa tu phai lạc tổ đường,
Tu rồi việc mẹ cha thường chăm nom.
Chưa tu con cháu không dòm,
330. Tu rồi phải dạy tử tôn hiền lành.
Chưa tu danh lợi còn tranh,
Tu rồi coi việc lợi danh như thường.
Chưa tu còn tứ đồ tường,
Tu rồi thì phải một đường Tây qui.
Chưa tu còn thói vô nghi,
Tu rồi đã thọ ân chi phải đền.
Chưa tu tánh nhẫn hay quên,
Tu rồi việc đáng nhin liền nhớ ngay.
Chưa tu vật dục dễ sai,
340. Tu rồi thì hiếu khó lay chuyển lòng.
Chưa tu thấy nặng như đồng,
Tu rồi thấy nhẹ lông hồng còn thua.
Chưa tu còn tánh a dua,
Tu rồi thì chẳng nịnh lừa một ai.
Chưa tu như kẻ tù đày,
Tu rồi như kẻ đứng ngoài tự do.

- Chưa tu sanh tử không lo,
Tu rồi sanh tử không cho đâm chồi
Chưa tu biển khô còn trôi,
350. Tu rồi thì phải lên ngôi tòa sen.
Chưa tu nhiều sự ó hoen,
Tu rồi các việc hư hèn bỏ đi.
Chưa tu kiến nghĩa bất vi,
Tu rồi thấy kẻ lâm nguy giúp liền.
Chưa tu lơ việc xóm riêng,
Tu rồi thì nhớ kết liên xa gần.
Chưa tu chỉ nghĩ riêng thân,
Tu rồi phải biết nhắc cân đến người.
Chưa tu ai quấy thì cười,
360. Tu rồi chỉ dạy cho người chẳng khinh.
Chưa tu gắt gỏng tánh tình,
Tu rồi thì phải lòng mình mở ra.
Chưa tu còn móng việc tà,
Tu rồi phải được bình hòa trong tâm.
Chưa tu còn phạm tà dâm,
Tu rồi thì chẳng để lâm dục tình.
Chưa tu ma quỷ còn tin,
Tu rồi chỉ một lộ trình Phật gia.
Chưa tu không niệm Di Đà,
370. Tu rồi thì phải thường là Nam mô.
Chưa tu còn tưởng mơ hồ,
Tu rồi mỗi niệm phải cho rõ ràng.
Chưa tu ngờ việc Tây phang,
Tu rồi bỏ ngạn mong sang mỗi ngày.
Chưa tu còn bận trần ai,
Tu rồi phải gỡ rảnh tay việc đời.
Chưa tu đạo đức còn lời,
Tu rồi đạo đức lo mơi lo chiều,

380. Chưa tu đầy tánh ngạo kiêu,
Tu rồi chỉ biết thương yêu một tình.
Chưa tu chỉ biết cho mình,
Tu rồi phải biết nhơn sinh khắp cùng.
Chưa tu cậy lấy sức hùng,
Tu rồi không lấy binh nhung làm cường.
Chưa tu ăn nói không nhường,
Tu rồi thì phải hiền lương ngôn từ.
Chưa tu mộng tưởng hồ tư,
Tu rồi lấy nghĩa chơn như làm nền.
Chưa tu ân nghĩa hay quên,
390. Tu rồi ân nghĩa đáp đền vẹn thân.
Chưa tu còn tánh ngã nhân,
Tu rồi nhân ngã biệt phân không còn.
Chưa tu còn nói dở ngon,
Tu rồi chỉ dụng no lòng để tu.
Chưa tu ai đụng là thù,
Tu rồi phải bỏ chấp câu trong lòng.
Chưa tu phải quấy không thông,
Tu rồi thì việc vạy cong phải rành.
Chưa tu chưa biết trước thanh.
400. Tu rồi thì phải hiểu rành tục tiên.
Chưa tu xiêu vẹo như ghiền,
Tu rồi thì phải hết điên đảo lòng.
Chưa tu bị vật làm ngông,
Tu rồi còn để mê lòng sao nên.
Chưa tu chưa biết đường lên,
Tu rồi phải rón vượt trên lối phàm.
Chưa tu đời đạo lam nham,
Tu rồi đời đạo phải kham mọi bề.
Chưa tu chưa biết giác mê,
410. Tu rồi mê giác nhứt tề phải thông,

- Chưa tu để tối trong lòng,
Tu rồi phải bật đèn hồng tại tim.
Chưa tu Bát nhã chưa tìm,
Tu rồi Đại đạo phải xem cho tường.
Chưa tu như thể mù sương,
Tu rồi như ánh thái dương chiếu vào.
Chưa tu chưa rõ vàng thau,
Tu rồi phải biết đường nào siêu thăng.
Chưa tu để lạc bốn căn,
420. Tu rồi bến cũ phải phăng trở về.
Chưa tu thân trí liệt tê,
Tu rồi thân trí kinh nghệ quật cường.
Chưa tu còn để oan ương,
Tu rồi cực lực mở đường quang minh.
Chưa tu ma quỷ còn khinh,
Tu rồi làm các yêu tinh gục đầu.
Chưa tu giải thoát không cầu,
Tu rồi giải thoát là đầu ý mong.
Chưa tu tạp niệm trong lòng,
430. Tu rồi thì phải dung thông tinh thần.
Chưa tu nhắm mắt đưa chân,
Tu rồi thì phải định phân mới làm.
Chưa tu trăm việc đều phàm,
Tu rồi trăm việc đổi làm thánh nhơn.
Chưa tu tâm chí dễ khờn,
Tu rồi tâm chí keo sơn một màu.
Chưa tu không xét trước sau,
Tu rồi sau trước đón rào kỹ cang.
Chưa tu đủ thứ tham gian,
440. Tu rồi thì chẳng còn màng lợi danh.
Chưa tu chưa biết tử sanh,
Tu rồi sanh tử cố tình vượt qua.

- Chưa tu không sợ ái hà,
Tu rồi sợ nó hơn là dịch ôn.
Chưa tu thì lắm tự tôn,
Tu rồi thì chẳng khoe khôn một lời.
Chưa tu không sợ luật Trời,
Tu rồi nhân quả chẳng hồi nào quên.
Chưa tu làm kẻ khóc rên,
450. Tu rồi chẳng để ai nên nổi sầu.
Chưa tu tình nghĩa không sâu,
Tu rồi tình nghĩa một bầu trời cao.
Chưa tu còn ý gạt nhau,
Tu rồi chẳng một chút nào giả tâm.
Chưa tu còn để người làm,
Tu rồi nghe kẻ mê tâm giúp ngay.
Chưa tu còn nói đấng cay,
Tu rồi lời lẽ thẳng ngay ngọt ngào.
Chưa tu còn nói hỗn hào,
460. Tu rồi mở miệng đầy màu lễ nghi.
Chưa tu còn việc gian phi,
Tu rồi chẳng một hành vi vạy tà.
Chưa tu xài phí xa hoa,
Tu rồi tiết kiệm để mà cho dân.
Chưa tu còn tánh hận sân,
Tu rồi chẳng muốn oán hờn một ai.
Chưa tu chưa biết tội đày,
Tu rồi thấy kiếp trần ai là tù.
Chưa tu chưa biết mình mù,
470. Tu rồi mới biết mộng sâu là đây.
Chưa tu thấy đất trời quây,
Tu rồi mới biết mình say thấy lầm.
Chưa tu tưởng Phật xa xăm,
Tu rồi thấy Phật tại tâm của mình.

- Chưa tu thiếu tánh kiên trinh,
Tu rồi mới thấy lòng mình dẻo dai.
Chưa tu chưa biết mình sai,
Tu rồi mới thấy xưa nay mình làm.
Chưa tu chưa thấy huyền thâm,
480. Tu rồi mới rõ thiên lâm diệu mầu.
Chưa tu như cá mắc câu,
Tu rồi như thể rừng sâu cọp về.
Chưa tu chơn lý bỏ bê,
Tu rồi chơn lý là quê hương mình.
Chưa tu luật đạo không gìn,
Tu rồi luật đạo khắc in trong lòng.
Chưa tu còn tưởng bao đồng,
Tu rồi thông nhứt cõi lòng một nơi.
Chưa tu mê mẩn trần đời,
490. Tu rồi cõi tục lòng rời sạch không.
Chưa tu phí xác phí công,
Tu rồi mượn kiếp trần hồng đi lên.
Chưa tu ngày tháng bỏ quên,
Tu rồi ngày tháng nhớ nên lo lường.
Chưa tu bóng ác xem thường,
Tu rồi thấy nó biết lường số căn.
Chưa tu tánh xấu không dần,
Tu rồi ý quấy biết ngăn biết chừa.
Chưa tu còn nói thiếu thừa,
500. Tu rồi nhứt định phải chừa sàm ngôn.
Chưa tu còn tánh bôn chôn.
Tu rồi thì phải hạnh ngôn dung hòa.
Chưa tu còn lộn Phật ma,
Tu rồi minh việc chánh tà không sai.
Chưa tu chẳng sợ Diêm đài,
Tu rồi ngán việc đầu thai vô cùng.

- Chưa tu có đạo không dùng,
Tu rồi lấy đạo để cung cho đời.
Chưa tu lo việc lỗ lời,
510. Tu rồi lo việc độ người trăm thặng.
Chưa tu việc tội càng tăng,
Tu rồi việc phước phải năng lo làm.
Chưa tu danh lợi còn tham,
Tu rồi chỉ một lòng ham bỏ đề.
Chưa tu đời dễ làm mê,
Tu rồi chẳng để ai bê đỡ lòng.
Chưa tu Phật lộ chưa thông,
Tu rồi giác ngạn trong lòng bàn tay.
Chưa tu tâm địa không cày,
520. Tu rồi tâm địa thảng ngày bón gieo.
Chưa tu ruộng phước leo heo,
Tu rồi ruộng phước dồi dào trái bông.
Chưa tu khô héo trong lòng,
Tu rồi tươi tỉnh từ trong chí ngoài.
Chưa tu chim thiếu cánh bay,
Tu rồi rồng được thêm mây phủ vào.
Chưa tu cao thấp nghèo giàu,
Tu rồi bình đẳng với nhau một niềm.
Chưa tu còn chịu ngòi im,
530. Tu rồi Nam Bắc kiếm tìm chúng sanh.
Chưa tu quên kiếp mỏng mảnh,
Tu rồi thấy kiếp phù sanh vô thường.
Chưa tu gây việc chiến trường,
Tu rồi không ngớt chủ trương hòa bình.
Chưa tu còn muốn sát sinh,
Tu rồi bỏ hết tánh tình hại nhơn.
Chưa tu còn kể công ơn,
Tu rồi cứu giúp không cần đền chi.

- Chưa tu việc phải bỏ đi,
540. Tu rồi việc phải nhớ ghi để làm.
Chưa tu nghe đạo không ham,
Tu rồi nghe đạo như sam không rời.
Chưa tu lo việc ăn chơi,
Tu rồi lo việc đời đời tốt ra.
Chưa tu chỉ biết nô nã,
Tu rồi thì phải hiểu ra thật nhiều.
Chưa tu trí huệ mòn tiêu,
Tu rồi trí huệ phải siêu hơn người.
Chưa tu không biết hổ người,
550. Tu rồi biết thẹn khi người mình sai.
Chưa tu còn phó rủi may,
Tu rồi họa phúc tự tay mình cầm.
Chưa tu để mất đạo tâm,
Tu rồi tìm cách gieo mầm từ bi.
Chưa tu khổ chúng lơ đi,
Tu rồi thấy khổ chúng thì động tâm.
Chưa tu thấy của muốn xâm,
Tu rồi thấy của bỏ nằm cũng ngơ.
Chưa tu để nước nguy cơ,
560. Tu rồi lo gỡ mối tơ dân tình.
Chưa tu sợ khổ cho mình,
Tu rồi sẵn dạ hy sinh cho đời.
Chưa tu dân ý để lời,
Tu rồi dân ý khắp nơi buộc vào.
Chưa tu còn xé xâu nhau,
Tu rồi tránh việc cò ngao tranh giành.
Chưa tu bỏ việc nhơn sanh,
Tu rồi dân chúng rách lành biết lo.
Chưa tu lo một mình no,
570. Tu rồi lo mọi người cho ấm lòng.

- Chưa tu bỏ phé ruộng đồng,
Tu rồi giục thúc người trồng lúa khoai.
Chưa tu cảnh sông biệt sai,
Tu rồi cảnh sông muốn ai cũng bằng.
Chưa tu còn muốn riêng ăn,
Tu rồi hột muối cũng còn chia đôi.
Chưa tu xã hội bỏ trôi,
Tu rồi xã hội tài bồi phồn vinh.
Chưa tu tưởng đạo làm thình,
580. Tu rồi mới biết đạo hành động luôn.
Chưa tu cho đạo mê cuồng,
Tu rồi biết đạo tỉnh tuồng dường bao.
Chưa tu biết một đồng bào,
Tu rồi biết đến năm châu nhơn loài.
Chưa tu tưởng một mình tài,
Tu rồi biết kẻ cũng hay như mình.
Chưa tu thấy yếu không binh,
Tu rồi thấy yếu động tình chớ che.
Chưa tu lấy mạnh hâm he,
590. Tu rồi lấy mạnh ra che chớ người.
Chưa tu việc nghĩa còn lười,
Tu rồi việc nghĩa không rời lòng lo.
Chưa tu thấy đạo không to,
Tu rồi thấy đạo lớn đo không cùng.
Chưa tu mình lỗi tự dung,
Tu rồi mình lỗi tự trừng trị ngay.
Chưa tu phản tỉnh ít thay,
Tu rồi phản tỉnh mỗi ngày không quên.
Chưa tu ít xét hư nên,
600. Tu rồi tội phước đặt trên tấm lòng.
Chưa tu còn dạ bươi bông,
Tu rồi sống chết một lòng sắt đing.

- Chưa tu ít đọc kệ kinh,
Tu rồi kinh kệ cố tình xem luôn.
Chưa tu uống nước quên nguồn,
Tu rồi ăn trái nhớ ơn người trồng.
Chưa tu tự ái đầy lòng,
Tu rồi lấy lẽ chánh công làm đầu.
Chưa tu hay tánh buồn rầu,
610. Tu rồi thường tập lúc nào cũng vui.
Chưa tu như lửa còn vùi,
Tu rồi như nước ngọt bụi trong tâm.
Chưa tu tức giận dễ lâm,
Tu rồi tức giận khó chắm đốt lòng.
Chưa tu ít tánh cần phòng,
Tu rồi dè dặt trong lòng nhớ luôn.
Chưa tu như cọp sổ chuồng.
Tu rồi lấy trí làm cương ngựa lòng.
Chưa tu ít giữ gia phong,
620. Tu rồi chẳng để lỗi trong luân thường.
Chưa tu ít biết kính nhường,
Tu rồi lễ phép luôn luôn giữ gìn.
Chưa tu còn thiếu tự tin,
Tu rồi biết lấy sức mình làm nên.
Chưa tu nhờn đạo còn quên,
Tu rồi nhờn đạo lo đèn đáp xong.
Chưa tu không sửa trau lòng,
Tu rồi lo điếm tô trong tánh tình.
Chưa tu hèn yếu lòng mình,
630. Tu rồi cứng cỏi trước tình cảnh nguy.
Chưa tu còn sợ hàn vi,
Tu rồi chỉ sợ đạo nghi dở dang.
Chưa tu thấy khó thì than,
Tu rồi thấy khó cố tràn lướt qua.

- Chưa tu lo hẹp trong nhà,
Tu rồi biết nghĩ rộng xa đến ngoài,
Chưa tu ít giúp đỡ ai,
Tu rồi thì chẳng hờ tay giúp giùm.
Chưa tu nợ thế lùm tum,
640. Tu rồi lo gỡ cho xong nghiệp đời.
Chưa tu còn thích ăn chơi,
Tu rồi chỉ muốn cứu đời trầm luân.
Chưa tu quyen luyện hồng trần,
Tu rồi cõi thế khi cần bỏ ngay.
Chưa tu chỉ biết đời nay,
Tu rồi biết đến lâu dài đời sau.
Chưa tu không thấy trần lao,
Tu rồi thấy rõ chiêm bao cảnh phàm.
Chưa tu riêng lợi thì ham,
650. Tu rồi riêng lợi không làm chi vui.
Chưa tu đạo chẳng biết mùi,
Tu rồi mùi đạo vô hôi thơm tho.
Chưa tu không biết đường dò,
Tu rồi thấy kệ kinh cho bén bờ.
Chưa tu kinh nghĩa còn mờ,
Tu rồi kinh nghĩa hiểu ra tinh tường.
Chưa tu dễ bước lạc đường,
Tu rồi đạo khắp mười phương không lầm.
Chưa tu sống cảnh mê tâm,
660. Tu rồi sống cảnh giác tâm hữu tình.
Chưa tu chưa thấy Phật linh,
Tu rồi mới thấy Phật minh vô cùng.
Chưa tu hành thiện ngại ngục,
Tu rồi hành thiện vô cùng nhiệt tâm.
Chưa tu giống Phật không ngâm,
Tu rồi giống Phật cố làm cho lên.

- Chưa tu hiểu đạo còn quên,
Tu rồi hiểu đạo ngày đêm nhớ hoài.
Chưa tu chưa thấy lạc loài,
670. Tu rồi thấy rõ kiếp đày lẽ loi.
Chưa tu đời khổ ít soi,
Tu rồi thấy khổ mỗi người chịu riêng.
Chưa tu tạo khổ lưu niên,
Tu rồi biết đoạn nghiệp duyên sau này.
Chưa tu gây nợ không hay,
Tu rồi nợ thế chưa gây biết rồi.
Chưa tu giống ác đâm chồi,
Tu rồi giống ác lân hồi tiêu đi.
Chưa tu ác khí phủ vi,
680. Tu rồi ác khí tâu phi không còn.
Chưa tu tội lớn phước mòn,
Tu rồi phước lớn tội thon nhỏ lần.
Chưa tu như vật thiêu thân,
Tu rồi như phụng chín từng mây cao.
Chưa tu thường rước họa vào,
Tu rồi thì biết đón rào nạn tai.
Chưa tu sống đọa chết đày,
Tu rồi sống ở thác quày về ngôi.
Chưa tu bị nghiệp cuốn lôi,
690. Tu rồi nghiệp chẳng còn nơi bám vào.
Chưa tu vào khổ ra đau,
Tu rồi đau khổ ra vào sạch không.
Chưa tu không chủ được lòng,
Tu rồi tự chủ ở trong tâm hồn.
Chưa tu thần trí ám hôn,
Tu rồi thì phải trí thần quang minh.
Chưa tu còn nhẹ lòng tin,
Tu rồi bình tĩnh phân minh rõ ràng.

- Chưa tu mây vọng chưa tan,
700. Tu rồi phải lột sạch màn vô minh.
Chưa tu chưa thấy lòng mình,
Tu rồi thấy rõ dạng hình của tâm.
Chưa tu bốn vách còn nằm,
Tu rồi bốn vách nhảy phăng ra ngoài.
Chưa tu dễ loạn mắt tai,
Tu rồi tai mắt khó lay chuyển lòng.
Chưa tu như thể bướm ong,
Tu rồi như thể gió đông trên cành.
Chưa tu vật cảm tình sanh,
710. Tu rồi vật cảm trí minh chánh tà.
Chưa tu Phật vắng trong nhà,
Tu rồi Phật chẳng đi xa ngày nào.
Chưa tu vật dục khát khao,
Tu rồi vật dục không nao núng lòng.
Chưa tu như trứng bỏ không,
Tu rồi như trứng nằm trong mẹ gà.
Chưa tu người hóa ra ma,
Tu rồi người đổi thành ra Phật Thần.
Chưa tu xác tục hồn trần,
720. Tu rồi xác tục hồn Thần Phật Tiên.
Chưa tu bị khóa còn xiềng,
Tu rồi mở khóa có thuyền chở đi.
Chưa tu cái buộc cái trì,
Tu rồi lòng chẳng sự chi buộc ràng.
Chưa tu hành động hoang mang,
Tu rồi hành động có đàng lối đi.
Chưa tu hoàn cảnh chỉ huy,
Tu rồi hoàn cảnh khó di chuyển mình.
Chưa tu vì nặng phạm tình,
730. Tu rồi thấy kiếp phù sinh ra gì.

- Chưa tu vì quá mê si,
Tu rồi thấy chẳng vật chi bận lòng.
Chưa tu vì mến bạc đồng,
Tu rồi thấy bạc nó không cứu mình.
Chưa tu chỉ biết hữu hình,
Tu rồi biết đến vô sinh cõi ngoài.
Chưa tu chờ chết qui lai,
Tu rồi chờ mãi kiếp đày Phật qui.
Chưa tu nguồn cội quên đi,
740. Tu rồi nguồn cội biết tri lối về.
Chưa tu lạc vạn đường mê,
Tu rồi thấy rõ kiêng quê khứ hồi.
Chưa tu như cá mê môi,
Tu rồi như thể trăng trôi trên giòng.
Chưa tu đời chẳng hề xong,
Tu rồi đời chẳng đèo bồng sự chi.
Chưa tu đành chịu rã thi,
Tu rồi thi rã nhưng kỳ thật không.
Chưa tu thật tướng khó trông,
750. Tu rồi thật tướng nhìn thông tận nguồn.
Chưa tu khi chết rồi cuồng,
Tu rồi khi chết tỉnh tuồng như không.
Chưa tu chết chẳng thỏa lòng,
Tu rồi chết được yên trong tâm hồn.
Chưa tu chịu mãi vong tồn,
Tu rồi ra được ngoài vòng tử sanh.
Chưa tu chưa khỏi sâu thành,
Tu rồi vĩnh cửu nương mình Lạc bang.
Chưa tu hết hiệp rồi tan,
760. Tu rồi tan hiệp thế gian không còn.
Chưa tu huệ mạng lần mòn,
Tu rồi huệ mạng vuông tròn hiển khai.

- Chưa tu nợ khổ kéo dài,
Tu rồi nợ khổ một ngày ngắn đi.
Chưa tu đọa kiếp trường kỳ,
Tu rồi kiếp đọa mãn đi không còn.
Chưa tu tông tổ héo don,
Tu rồi tông tổ cũng đồng siêu thăng.
Chưa tu lũy thế sào tăng,
770. Tu rồi lũy thế như đăng đốt chuyền.
Chưa tu chẳng tự độ yên,
Tu rồi sẽ được thừa duyên cứu người.
Chưa tu thân rã hồn rời,
Tu rồi thân rã hồn ngồi tòa sen.
Chưa tu thân chiếu tối đen,
Tu rồi thân chiếu hơn đèn sáng trung.
Chưa tu ma quỷ còn gần,
Tu rồi ma quỷ hoảng thân chạy xa.
Chưa tu xa Phật gần ma,
780. Tu rồi gần Phật xa tà ma đi.
Chưa tu chưa rõ huyền vi,
Tu rồi diệu pháp Mâu ni thấm nhuần.
Chưa tu tai mắt như vừng,
Tu rồi thông việc chưa từng được thông.
Chưa tu còn tiểu ti lòng,
Tu rồi mở chí đại đồng từ bi.
Chưa tu kinh kệ bất tri,
Tu rồi kinh kệ khắc ghi trong lòng.
Chưa tu nay bươi mai bông,
790. Tu rồi như thể bá tông luôn xanh.
Chưa tu không thiết sự lành,
Tu rồi sự thiện chặt gìn trong tâm.
Chưa tu giống thiện chưa ngâm,
Tu rồi giống thiện nảy mầm lớn lên.

- Chưa tu việc Phật thường quên,
Tu rồi việc Phật luôn bên đáy lòng.
Chưa tu quên kiếp trần hồng,
Tu rồi nhớ kiếp tạm không lâu bền.
Chưa tu sanh tử bỏ quên,
800. Tu rồi sanh tử là tên đứng đầu.
Chưa tu bỏ ngạn rút cầu,
Tu rồi bỏ ngạn cố bầu cho gầu.
Chưa tu chỉ biết giả thân,
Tu rồi lấy giả độ chân đời mình.
Chưa tu tưởng Phật xa nghìn,
Tu rồi thấy Phật với mình không xa.
Chưa tu tự độ chưa qua,
Tu rồi tự độ, độ tha đầy lòng.
Chưa tu ma Phật không thông,
810. Tu rồi ma Phật được trông thấy rành.
Chưa tu không thấy khổ sanh,
Tu rồi sanh khổ thấy rành từng li.
Chưa tu chưa thấy mê si,
Tu rồi thấy rõ những gì vô minh.
Chưa tu quên mở tâm linh,
Tu rồi lo mở tánh mình không quên.
Chưa tu tâm niệm bấp bênh,
Tu rồi tâm niệm như trên thạch bàn.
Chưa tu buộc nợ lán khang,
820. Tu rồi nợ gỡ không toan buộc vào.
Chưa tu còn tánh hùng hào,
Tu rồi chỉ một lòng giàu từ bi.
Chưa tu nhân quả còn nghi,
Tu rồi nhân quả biết tri ba đời.
Chưa tu tưởng kiếp thành thời,
Tu rồi thấy rõ kiếp đời lao lung.

- Chưa tu để khổ đến cùng,
Tu rồi cố sức vẫy vùng cho ra.
Chưa tu không thấy mình già,
830. Tu rồi thấy kiếp như hoa phải tàn.
Chưa tu không thấy tuần hoàn,
Tu rồi thấy rõ nghiệp oan xây vằn.
Chưa tu tưởng chẳng mất thân,
Tu rồi thấy rõ cái cân thiên đĩnh.
Chưa tu còn dối lòng mình,
Tu rồi mình chẳng để sinh dối lòng.
Chưa tu trời rộng thấy không,
Tu rồi trời rộng thấy đông Thánh Thần.
Chưa tu thân chỉ thấy thân,
840. Tu rồi thân thấy có chơn linh hồn.
Chưa tu chưa rõ vong tồn,
Tu rồi biết chết nhưng hồn không tiêu.
Chưa tu chẳng thiết cầu siêu,
Tu rồi cần độ cho tiêu nghiệp đày.
Chưa tu chẳng thấy đầu thai,
Tu rồi thấy việc sanh lai hồng trần.
Chưa tu cứ để chết dần,
Tu rồi lấy chết đổi thân sống còn.
Chưa tu vào cú ra lòn,
850. Tu rồi lánh kiếp vô thường khiến sai.
Chưa tu ăn một trả hai,
Tu rồi thì chẳng còn vay một điều.
Chưa tu nhiều việc làm liều,
Tu rồi thiện ác bao nhiêu định rành.
Chưa tu khi kẻ tu hành,
Tu rồi thấy kẻ làm lành kính yêu.
Chưa tu ý quấy hay chiều,
Tu rồi ý quấy một điều không theo.

- Chưa tu dữ tợn hùm beo,
860. Tu rồi hiền tợ tượng treo Phật bàn.
Chưa tu không giúp thế gian,
Tu rồi tìm cách mở đàng độ dân.
Chưa tu còn tánh phàm trần,
Tu rồi như tánh Phật Thân từ bi.
Chưa tu mặc kệ ai nguy,
Tu rồi thấy kẻ khổ thì giúp ngay.
Chưa tu vật chất khiến sai,
Tu rồi vật chất không lay được lòng.
Chưa tu còn nhiễm hơi đồng,
870. Tu rồi bạc khó xui lòng bất minh.
Chưa tu hiếu sát đầy tình,
Tu rồi tập tánh hiếu sinh một niềm.
Chưa tu Tịnh độ không tìm,
Tu rồi Tịnh độ ngày đêm cầu về.
Chưa tu trần tục còn mê,
Tu rồi trần tục không hề say sưa.
Chưa tu mỗi việc mỗi ưa,
Tu rồi biết nhịn biết chừa muốn ham.
Chưa tu đầy dẫy tánh tham,
880. Tu rồi tham tánh đời làm thí tâm.
Chưa tu huệ mạng tiêu trầm,
Tu rồi huệ mạng cố làm sáng lên.
Chưa tu còn ngả một bên,
Tu rồi đứng thẳng ngay trên đại đồng.
Chưa tu hoang phế cõi lòng,
Tu rồi lòng có chủ ông tại nhà.
Chưa tu như bệnh trầm kha,
Tu rồi như có ma ha cam lồ.
Chưa tu còn lạc tam đồ,
890. Tu rồi phải vượt khỏi cơ luân hồi.

- Chưa tu chìm nổi không trôi,
Tu rồi thì kiếp lung vơi chẳng còn.
Chưa tu nghiệp tội khó mòn,
Tu rồi nghiệp tội như hòn sương mai.
Chưa tu tâm khó thể khai,
Tu rồi như rút then gài nơi tâm.
Chưa tu đạo chẳng lo tâm,
Tu rồi đi đứng ngồi nằm đều tu.
Chưa tu quên phá trí ngu,
900. Tu rồi cố vệt mây mù trong tâm.
Chưa tu chỉ thấy hương trầm,
Tu rồi hương khói thấy tâm ẩn vào.
Chưa tu lòng chẳng quý bao,
Tu rồi lòng thấy giá cao vô cùng.
Chưa tu xử thể lạnh lùng,
Tu rồi xử thể mặn nồng kính yêu.
Chưa tu còn tánh tự kiêu,
Tu rồi càng phải biết điều tự khiêm.
Chưa tu kim cổ ít tìm,
910. Tu rồi lấy việc cổ kim soi mình.
Chưa tu suy nhược ý tình,
Tu rồi tình ý sắc đing càng cường.
Chưa tu ít chịu suy lường,
Tu rồi thường xét mọi đường thật hư.
Chưa tu biết quấy không trừ,
Tu rồi biết quấy tự cư xử liền.
Chưa tu đời dễ làm ghiền,
Tu rồi không để đời khiên dẫn lòng.
Chưa tu nhớ nhợp chạp chông,
920. Tu rồi thì phải lóng trong tâm hồn.
Chưa tu như lúc huỳnh hôn,
Tu rồi như thể trời cơn minh bình.

- Chưa tu mình chẳng hiểu mình,
Tu rồi mình hiểu rõ tình mình hơn.
Chưa tu còn tiếng ác nhọn,
Tu rồi phải đổi danh thơm sĩ hiền.
Chưa tu tâm niệm đảo điên,
Tu rồi tâm niệm bình yên vững vàng.
Chưa tu ăn nói bướng càng,
930. Tu rồi ăn nói đàng hoàng phân minh.
Chưa tu còn kém đức tin,
Tu rồi tâm đức kiên trinh đủ đầy.
Chưa tu muốn một mình hay,
Tu rồi muốn khắp người tài như nhau.
Chưa tu phân biệt nghèo giàu,
Tu rồi bản phú như nhau đồng quyền.
Chưa tu luật kém hơn tiên,
Tu rồi tiên phải tùng quyền luật nghi.
Chưa tu bỏn phận trốn đi,
940. Tu rồi bỏn phận biết tri để làm.
Chưa tu phạm cứ để phạm,
Tu rồi phạm cố đổi làm Thánh Tiên.
Chưa tu thấy sống tư riêng,
Tu rồi thấy sống quan liên với người.
Chưa tu xã hội bỏ rơi,
Tu rồi xã hội loài người biết lo.
Chưa tu mặc kẻ đói no,
Tu rồi no đói biết lo cho người.
Chưa tu việc nghĩa biếng lười,
950. Tu rồi việc nghĩa vui tươi lo làm.
Chưa tu còn nói bắc nam,
Tu rồi nam bắc chỉ là một thôi.
Chưa tu non nước bỏ trôi,
Tu rồi non nước tài bồi cho hưng.

- Chưa tu trước nghĩ cho thân,
Tu rồi trước nghĩ cho dân phần nhiều.
Chưa tu lễ nghĩa bỏ liều,
Tu rồi lễ nghĩa sớm chiều giò trau.
Chưa tu còn tiếng hỗn hào,
960. Tu rồi ai cũng ngọt ngào dạ thừa.
Chưa tu còn cảnh gạt lừa,
Tu rồi ai cũng bán mua chơn thành.
Chưa tu bè phái ghét ganh,
Tu rồi bè phái không sanh ghen hờn.
Chưa tu tình nghĩa phai lờn,
Tu rồi tình nghĩa keo sơn một niêm.
Chưa tu khổ chúng để im,
Tu rồi khổ chúng cố tìm cứu ra.
Chưa tu háo chiến hơn hòa,
970. Tu rồi hòa ái hơn là chiến tranh.
Chưa tu bỏ việc nhơn sanh,
Tu rồi tạo việc âm lành cho dân.
Chưa tu trí đức không cần,
Tu rồi trí đức thập phần quan tâm.
Chưa tu còn nạn lấn xâm,
Tu rồi xâm lấn cố làm cho tiêu.
Chưa tu nhơn loại kém yêu,
Tu rồi nhơn loại nâng niu tận tình.
Chưa tu còn muốn đao binh,
980. Tu rồi không muốn cảnh tình can qua.
Chưa tu thấy chết lơ là,
Tu rồi thấy chết xót xa đời người.
Chưa tu tạo khóc hơn cười,
Tu rồi thường muốn cho người đều vui.
Chưa tu tưởng đạo đi lùi,
Tu rồi thấy đạo bảo người tiến xa.

- Chưa tu tưởng đạo quên ma,
Tu rồi thấy đạo vạch ra Phật đài.
Chưa tu đạo chẳng đoái hoài,
990. Tu rồi thấy đạo mở khai đường về.
Chưa tu cho đạo là mê,
Tu rồi thấy đạo là quê cảnh mình.
Chưa tu lời Phật không tin,
Tu rồi lời Phật đem in trong lòng.
Chưa tu tưởng đạo là nông,
Tu rồi thấy đạo khai thông tâm hồn.
Chưa tu tưởng đạo cuồng ngôn,
Tu rồi thấy đạo là chơn pháp mẫu.
Chưa tu đạo chẳng tâm cầu,
1000. Tu rồi thấy đạo cao sâu đáng tìm.
Chưa tu tưởng đạo lim dim,
Tu rồi thấy đạo oai nghiêm nhãn thần.
Chưa tu tưởng đạo làm bản,
Tu rồi thấy đạo giúp dân phú cường.
Chưa tu rời rạt thôn hương,
Tu rồi làng xóm tình thương đậm đà.
Chưa tu chỉ hiểu riêng ta,
Tu rồi được hiểu rộng ra muôn người.
Chưa tu ít biết hổ người,
1010. Tu rồi mình biết chê cười mình hư.
Chưa tu lòng tợ cầu trư,
Tu rồi lòng đổi ra như tiên rồng.
Chưa tu Trời Phật tưởng không,
Tu rồi Trời Phật thấy trong tâm người.
Chưa tu nghe đạo thì cười,
Tu rồi nghe đạo nhận lời cao siêu.
Chưa tu lòng tợ lửa thiêu,
Tu rồi lòng thấy như chiều gió qua.

- Chưa tu người thấy người, ta,
1020. Tu rồi người thấy Phật ma khác lòng.
Chưa tu người chết tưởng không,
Tu rồi người chết thấy trông kiếp sau.
Chưa tu như cá trong ao,
Tu rồi như cá mình lau suối thân.
Chưa tu ở mãi cõi trần,
Tu rồi nhứt định gởi thân Phật đài.
Chưa tu thân chết vãng lai,
Tu rồi thân chết chạy dài một khi.
Chưa tu vô đạo vô nghi,
1030. Tu rồi hữu đạo hữu tri nghĩa tình.
Chưa tu lòng thật xa mình,
Tu rồi mình được biết tin nơi lòng.
Chưa tu mây án bóng hồng,
Tu rồi thấy tận đáy lòng Hằng Nga.
Chưa tu thấy Phật ở xa,
Tu rồi thấy Phật hiện ra bên mình .
Chưa tu Phật cách muôn nghìn,
Tu rồi Phật trước tâm tình một ly.
Chưa tu lối quỷ thường đi,
1040. Tu rồi đường Phật tập qui một lòng.
Chưa tu Phật có tướng không,
Tu rồi thấy Phật đầy trong hoàn cầu.
Chưa tu không thấy đạo mâu,
Tu rồi thấy đạo cao sâu diệu huyền.
Chưa tu khô hạn tâm điền,
Tu rồi tâm địa trở nên tươi nhuận.
Chưa tu quen lạ còn phân,
Tu rồi quen lạ muốn thân một niềm.
Chưa tu ai giỏi thì dim,
1050. Tu rồi ai giỏi thì tìm học theo.

- Chưa tu còn ý nại xeo,
Tu rồi trách nhiệm biết đeo trong lòng.
Chưa tu nhất trước lẽ công,
Tu rồi công nghĩa lòng không rụt rè.
Chưa tu thấy yếu hiếp đê,
Tu rồi thấy yếu thì che chở dùm.
Chưa tu còn muốn trắng cùm,
Tu rồi không muốn việc công trói ai.
Chưa tu đem kẻ đọa đày,
1060. Tu rồi không muốn cho ai cực hình
Chưa tu giải khổ riêng mình,
Tu rồi giải khổ nhân sinh khắp cùng.
Chưa tu mặc kệ ai hung,
Tu rồi chẳng muốn người lung lạc người.
Chưa tu học kẻ sợ cười,
Tu rồi vui học những người mình thua.
Chưa tu còn chịu nịnh lừa,
Tu rồi không muốn a dua người nào.
Chưa tu ít tánh hiệp hào,
1070. Tu rồi hào hiệp dồi dào trong tâm.
Chưa tu lời phải giả câm,
Tu rồi lời phải thì hăm nói lên.
Chưa tu lẽ phải bỏ quên,
Tu rồi lẽ phải cố bền đến cùng.
Chưa tu ý chí bần dưng,
Tu rồi ý chí nấu nung sẵn sàng.
Chưa tu chỉ biết họ hàng,
Tu rồi biết đến xóm làng gần xa.
Chưa tu chỉ biết có ta,
1080. Tu rồi biết có quốc gia đồng bào.
Chưa tu chỉ muốn mình giàu,
Tu rồi lòng muốn người nào cũng sang.

- Chưa tu đối xử ngỗ ngang,
Tu rồi đối xử biết đàng nghĩa nhân.
Chưa tu quên hạnh phúc dân,
Tu rồi hạnh phúc chừ nhân biết gìn.
Chưa tu thời thế mặc tình,
Tu rồi thời thế thấy mình phải lo.
Chưa tu chỉ để mình no,
1090. Tu rồi biết giúp người cho ấm lòng.
Chưa tu còn thiếu tâm đồng,
Tu rồi nam bắc một lòng thương yêu.
Chưa tu đồng bái đìu hìu,
Tu rồi đồng bái phì nhiêu hoa màu.
Chưa tu ít giúp người nào,
Tu rồi biết giúp đỡ nhau mọi điều.
Chưa tu no sớm đói chiều,
Tu rồi hai bữa chia đều nhau no.
Chưa tu chỉ một mình lo,
1100. Tu rồi được kẻ lo cho với mình.
Chưa tu sau trước vắng tanh,
Tu rồi sau trước có anh em nhiều.
Chưa tu tưởng đạo buồn hìu,
Tu rồi thấy đạo lắm điều vui tươi.
Chưa tu bè bạn thiếu người,
Tu rồi bè bạn khắp trời có đông.
Chưa tu sống giữa gai chông,
Tu rồi sống giữa tấm lòng người ta.
Chưa tu việc ít hiểu ra,
1110. Tu rồi việc được gần xa chỉ giùm.
Chưa tu cảnh sống tối um,
Tu rồi cảnh sống vô cùng sáng choang.
Chưa tu quấy thiếu người can,
Tu rồi quấy có người ngăn cản giùm.

- Chưa tu như thể bụi lùm,
Tu rồi như thể kiếng trong chậu vàng.
Chưa tu sống chết riêng toan,
Tu rồi sống chết xóm làng chung lo.
Chưa tu không biết lối dò,
1120. Tu rồi có kẻ vạch cho bước đường.
Chưa tu gấu ó thôn hương,
Tu rồi làng xóm biết nhường nhịn nhau.
Chưa tu quen biết ít chào,
Tu rồi quen biết gặp nhau hỏi liền.
Chưa tu thường nói vô duyên,
Tu rồi câu chuyện hàn huyên cũng đằm.
Chưa tu tiết tháo không cầm,
Tu rồi tiết tháo biết làm quý cao.
Chưa tu tưởng đạo làm màu,
1130. Tu rồi thấy đạo thật trau trong ngoài.
Chưa tu tưởng đạo sơ sai,
Tu rồi thấy đạo giỏi mài công phu.
Chưa tu chưa rõ nghĩa tu,
Tu rồi thấy đạo cao sâu phi thường.
Chưa tu thì hãy tu bươn,
Tu rồi sẽ thấy rõ đường chơn tu.
Chưa tu kinh nghĩa thấy lu,
Tu rồi kinh nghĩa mỗi câu là đèn.
Chưa tu thấy đá sỏi đen,
1140. Tu rồi đá sỏi biết nhen lửa hồng.
Chưa tu phó mặc núi sông,
Tu rồi quyết lập Tiên bông thế gian.
Chưa tu tưởng đạo mơ màng,
Tu rồi thấy đạo hoàn toàn có căn.
Chưa tu nên sớm ăn năn,
Tu rồi thấy đạo vô ngần thiêng liêng.

- Chưa tu chưa rõ tục tiên,
Tu rồi phạm thánh hai miền thấy ra.
Chưa tu sợ việc bỏ nhà,
1150. Tu rồi thấy đạo tại gia cũng thành.
Chưa tu hãy rón tu hành,
Tu rồi sẽ thấy đạo lành rất thiêng.
Chưa tu chưa rõ bí huyền,
Tu rồi thấy sự chứng miêng Phật Trời.
Chưa tu tưởng đạo như đời,
Tu rồi thấy đạo khác người đời mê.
Chưa tu tu kéo trễ bê,
Tu rồi thấy rõ sự mê qua rồi.
Chưa tu thì rón tinh hồi,
1160. Tu rồi thấy rõ con người nên tu.
Chưa tu còn muốn ngao du,
Tu rồi muốn giải mộng sầu thế gian.
Chưa tu không thấy khổ nạn,
Tu rồi thấy rõ gian nan người đời.
Chưa tu thường phó cơ trời,
Tu rồi họa phước tự nơi mình cầm.
Chưa tu ít chủ lấy tâm,
Tu rồi tâm hạnh được làm chủ luôn.
Chưa tu vui chính là buồn,
1170. Tu rồi buồn chính là nguồn an vui.
Chưa tu lửa dục còn thui,
Tu rồi lửa dục hết vùi trong tâm.
Chưa tu làm chẳng biết làm,
Tu rồi làm mới khởi tâm biết liền.
Chưa tu chỉ biết nhãn tiền,
Tu rồi biết việc oan khiên ba đời.
Chưa tu mưu việc nhứt thời,
Tu rồi mưu việc lâu đời trường miên.

- Chưa tu tục tưởng là tiên,
1180. Tu rồi lấy tục đổi duyên Phật Trời.
Chưa tu chưa thấy mỏng đời,
Tu rồi thấy rõ kiếp người mòn hao.
Chưa tu còn mền trần lao,
Tu rồi chỉ muốn tẩu đảo khỏi mê.
Chưa tu cảnh cũ quên về,
Tu rồi cảnh cũ lo bề hồi qui.
Chưa tu vì chẳng xét suy,
Tu rồi vì bởi chịu tri cội nguồn.
Chưa tu bị vật làm cuồng,
1190. Tu rồi lấy vật làm đường tiện nghi.
Chưa tu cõi tục còn y,
Tu rồi cõi tục biến đi có ngày .
Chưa tu mê khổ kéo dài,
Tu rồi mê khổ kiếp này rửa tiêu.
Chưa tu chớ có nói liều,
Tu rồi thấy rõ những điều đáng tin.
Chưa tu cũng rán sửa mình,
Tu rồi thì phải nhớ gìn đường tu.
Chưa tu cũng phải trượng phu,
1200. Tu rồi càng ở đúng câu thánh hiền.
Chưa tu việc quấy rán kiêng,
Tu rồi việc quấy cố nhiên không làm.
Chưa tu rán bớt tham lam,
Tu rồi phạm tánh muốn ham phải chừa.
Chưa tu cũng chớ gạt lừa,
Tu rồi lừa gạt phải ngừa bỏ xong.
Chưa tu cũng nhớ dẫn lòng,
Tu rồi nhẫn nhục càng không nên rời.
Chưa tu cũng chớ ngạo đời,
1210. Tu rồi càng đối với người khiêm cung.

- Chưa tu cũng ở hiếu trung,
Tu rồi trung hiếu càng nung trong lòng.
Chưa tu rán giữ gia phong,
Tu rồi càng phải vẹn trong luân thường.
Chưa tu cũng rán thiện lương,
Tu rồi lương thiện phải trương xa gần.
Chưa tu cũng giữ đạo nhân,
Tu rồi nhân đạo phải cần treo gương.
Chưa tu cũng chớ bạo cường,
1220. Tu rồi cường bạo là đường cấm ngăn.
Chưa tu tánh nóng nên dần,
Tu rồi càng phải chận ngăn lửa lòng .
Chưa tu cũng ở chánh công,
Tu rồi công chánh càng không thể rời.
Chưa tu cũng phải giữ lời,
Tu rồi hứa hẹn với người không sai.
Chưa tu cũng chớ hại ai,
Tu rồi càng chẳng gây tai họa người.
Chưa tu cũng biết hổ người,
1230. Tu rồi càng thẹn thua nơi mình lầm.
Chưa tu cũng nhớ xét tâm,
Tu rồi trong dạ thường tâm kiếm luôn.
Chưa tu cũng chớ quên nguồn,
Tu rồi uống nước càng thương người đào.
Chưa tu rán nhớ đồng bào,
Tu rồi nòi giống càng giàu lòng thương.
Chưa tu đừng bỏ thôn hương,
Tu rồi làng xóm càng thương nhau nhiều.
Chưa tu cũng ở biết điều,
1240. Tu rồi nhân cách phải nhiều hơn xưa.
Chưa tu cũng chớ thiếu thừa,
Tu rồi lời nói càng lừa lọc hơn.

- Chưa tu cũng rán thi ơn,
Tu rồi việc nghĩa càng cần hy sanh.
Chưa tu thì cũng phải lành,
Tu rồi lành sự càng bành trướng ra.
Chưa tu cũng ở cho hòa,
Tu rồi hòa với muôn nhà cần lo.
Chưa tu cũng chớ bo bo,
1250. Tu rồi càng phải ở cho rộng lòng.
Chưa tu rán chí đại đồng,
Tu rồi chí cả càng trồng gieo xa.
Chưa tu rán mở trí ra,
Tu rồi trí thức phải là khai thông.
Chưa tu cũng rán sạch trong,
Tu rồi trong sạch nơi lòng càng thêm.
Chưa tu cũng phải dịu mềm,
Tu rồi ngôn ngữ càng thêm ngọt ngào.
Chưa tu cũng chớ hỗn hào,
1260. Tu rồi càng chẳng cầu cào ngoỗ ngang.
Chưa tu rán bỏ dối gian,
Tu rồi gian dối lại càng tránh xa.
Chưa tu phải biết người, ta,
Tu rồi mình với người là thường cân.
Chưa tu phải quấy nên phân,
Tu rồi phải quấy càng cần xét suy.
Chưa tu cũng giữ lễ nghi,
Tu rồi lễ nghĩa càng ghi trong lòng.
Chưa tu nhớ gạn đục trong,
1270. Tu rồi trong đục càng không để làm.
Chưa tu cũng rán bình tâm,
Tu rồi tâm giữ hằng năm luôn bình.
Chưa tu cũng chớ bạ tin,
Tu rồi tin tưởng càng gìn giữ hơn.

- Chưa tu ơn phải nhớ ơn,
Tu rồi ơn dẫu chết thân cũng đền.
Chưa tu cũng rán tiến lên,
Tu rồi càng tiến kịp tên thánh hiền.
Chưa tu hút xách chớ ghiền,
1280. Tu rồi hút xách cố nhiên phải trừ.
Chưa tu việc xấu cũng từ,
Tu rồi việc xấu càng trừ sạch không.
Chưa tu ngoài rán tu trong,
Tu rồi càng phải lo xong trong ngoài.
Chưa tu rán ở thẳng ngay,
Tu rồi ngay thẳng sanh nhai một đường.
Chưa tu công lý phải tường,
Tu rồi công lý càng nường không rời.
Chưa tu cũng khéo xử đời,
1290. Tu rồi đời đạo đôi nơi phải rành.
Chưa tu chớ ghét tu hành,
Tu rồi thấy kẻ hiền lành càng thương.
Chưa tu chớ nhạt rau tương,
Tu rồi chay lạt lòng thường kính yêu.
Chưa tu lời quấy chớ chiều,
Tu rồi lời quấy không điều nào nghe.
Chưa tu chớ học ngón lờ,
Tu rồi càng tránh hẳn phe bịp đời.
Chưa tu cũng rán thức thời,
1300. Tu rồi thời cuộc trong đời phải thông.
Chưa tu chớ ở hai lòng,
Tu rồi càng giữ thĩ chung một niềm.
Chưa tu chớ để đắm chìm,
Tu rồi chìm đắm lo tìm vớt ra.
Chưa tu chớ hẹp lòng ta,
Tu rồi tâm đức vị tha càng nhiều.

- Chưa tu nhân loại nên yêu,
Tu rồi cần phải nâng niu loài người.
Chưa tu cũng phải vui tươi,
1310. Tu rồi càng phải nói cười có duyên.
Chưa tu rán tập bút nghiên,
Tu rồi chữ nghĩa càng chuyên học hành.
Chưa tu ăn nói cho thanh,
Tu rồi đối đáp càng rành từng câu.
Chưa tu rán học cho sâu,
Tu rồi càng phải rộng bầu kinh luân.
Chưa tu chớ bỏ lòng dân,
Tu rồi ý kẻ xa gần không quên.
Chưa tu tu được thì nên,
1320. Tu rồi cương quyết tiến lên thì thành.
Chưa tu tưởng đạo khó hành,
Tu rồi thấy đạo hoại thành do tâm.
Chưa tu ra mặt tu thâm,
Tu rồi đi đứng ngồi nằm đều tu.
Chưa tu Phật rán tu Nhu,
Tu rồi Tam giáo gồm thu một đường.
Chưa tu cũng rán trợ tương,
Tu rồi tương trợ mọi phương cho người.
Chưa tu thấy nghĩa chớ lười,
1330. Tu rồi thấy nghĩa rất vui lòng làm.
Chưa tu gia đạo rán kham,
Tu rồi gia đạo thiên lam tu gồm.
Chưa tu cũng giữ cho thơm,
Tu rồi chớ thẹn sen đơm trên bùn.
Chưa tu khuyên phải nên tòng,
Tu rồi khuyên phải vô cùng biết ân.
Chưa tu cũng rán xử thân,
Tu rồi mình tự xử hơn để người.

- Chưa tu cũng tính xong đời,
1340. Tu rồi càng xử phạt người tròn vuông.
Chưa tu cũng phải tính tuồng,
Tu rồi càng chẳng để cuồng loạn tâm.
Chưa tu nhớ tránh lỗi lầm,
Tu rồi làm lỗi càng làm cho tiêu.
Chưa tu làm cũng lựa điều,
Tu rồi càng chọn việc theo chánh đường.
Chưa tu nhớ tránh họa ương,
Tu rồi những việc bất tường không gây.
Chưa tu nên sợ trả vay,
1350. Tu rồi vay trả thường hay răn lòng.
Chưa tu nhân quả răn thông,
Tu rồi nhân quả lòng không thể rời.
Chưa tu cũng kính Phật Trời,
Tu rồi Trời Phật trọn đời tin theo.
Chưa tu chớ tánh hùm beo,
Tu rồi lòng dạ qui yêu phải trừ.
Chưa tu răn bỏ thói hư,
Tu rồi tật xấu trong người chừa ngay.
Chưa tu cũng phải nhơn tay,
1360. Tu rồi càng chẳng gắt gay với người.
Chưa tu cũng răn giúp đời,
Tu rồi lòng cứu độ người càng tăng.
Chưa tu cũng khá ăn năn,
Tu rồi lỗi phạm liền răn sửa lòng.
Chưa tu cũng nhớ tổ tông,
Tu rồi tông tổ hằng mong vẹn đền.
Chưa tu bỏn phạt đừng quên,
Tu rồi bỏn phạt phải nên hoàn thành.
Chưa tu cũng trọng giá danh,
1370. Tu rồi danh giá cao thanh càng gìn.

- Chưa tu chớ lả lơ tình,
Tu rồi đức hạnh càng gìn sạch trong.
Chưa tu cũng chớ bươi bồng,
Tu rồi bỏ thói hai lòng ở ăn.
Chưa tu tánh ác phải răn,
Tu rồi tánh ác cố phăng tận nguồn.
Chưa tu rán chớ hẹn sông,
Tu rồi thì phải luôn luôn thật hành.
Chưa tu rán tập tánh lành,
1380. Tu rồi tánh thiện kết thành ngày đêm.
Chưa tu lỗi bớt đừng thêm,
Tu rồi lỗi chẳng để nên trong lòng.
Chưa tu chớ thói muối mòng,
Tu rồi cần phải mở lòng tầm tơ.
Chưa tu cũng chớ bợn nhờn.
Tu rồi đời sống càng cho thơm lành
Chưa tu nghèo cũng cho thanh,
Tu rồi nghèo chịu không sanh lòng tà.
Chưa tu cũng phải thật thà,
1390. Tu rồi chơn chất vốn là bản căn.
Chưa tu cũng chớ tham ăn,
Tu rồi có cửa lo làm phước duyên.
Chưa tu rán thuận xóm riêng,
Tu rồi cần phải kết liên trong làng.
Chưa tu cũng giúp nghèo nàn,
Tu rồi nghèo khổ lòng càng đỡ nâng.
Chưa tu cũng ở có nhân,
Tu rồi càng lấy đức ân sống đời.
Chưa tu chớ trái đạo người,
1400. Tu rồi công việc ở đời phải minh.
Chưa tu cũng biết nhục vinh,
Tu rồi vinh nhục hơn tình thường nhân.

- Chưa tu cũng phải yêu dân,
Tu rồi yêu chúng dân hơn yêu mình.
Chưa tu cũng phải rộng tình,
Tu rồi càng mở vô nghìn khoan dung.
Chưa tu cũng phải hiếu trung,
Tu rồi trung hiếu phụng cung hơn người.
Chưa tu chớ để đời cười,
1410. Tu rồi càng tốt cho người soi gương.
Chưa tu cũng kính Phật đường,
Tu rồi càng phải trùng dương pháp mầu.
Chưa tu đạo lý khá cầu,
Tu rồi đạo lý lúc nào cũng theo.
Chưa tu chánh nghĩa rán đeo,
Tu rồi chánh nghĩa càng gieo sâu dày.
Chưa tu cũng giúp nhơn loài,
Tu rồi càng phải đoái hoài chúng sanh.
Chưa tu cũng giữ giá danh,
1420. Tu rồi chẳng để hôi tanh đời mình.
Chưa tu cương kỷ cũng gìn,
Tu rồi càng trọng gia đình phong nghi.
Chưa tu cũng niệm A Di,
Tu rồi càng phải thường ghi Phật Đà.
Chưa tu cũng giúp người ta,
Tu rồi càng độ gần xa khốn nàn.
Chưa tu cũng chọn ngay đàng,
Tu rồi càng phải mở mang nẻo lành.
Chưa tu cũng giữ tín thành
1430. Tu rồi càng phải ngôn hành nhứt chơn.
Chưa tu nhơn cũng biết nhơn,
Tu rồi nhơn phải càng hơn nhơn thường.
Chưa tu tà chánh phải tường,
Tu rồi tà chánh càng lường biết xa.

- Chưa tu cũng xét Phật ma,
Tu rồi càng biết rộng ra thặng trầm.
Chưa tu đường chánh cũng tầm,
Tu rồi đường chánh càng thâm cội nguồn.
Chưa tu nhơn nghĩa đừng buông,
1440. Tu rồi nhơn nghĩa càng thương khắp cùng.
Chưa tu việc nghĩa phải hùng,
Tu rồi việc nghĩa càng cung phụng nhiều.
Chưa tu ác họa đừng chiêu,
Tu rồi ác họa không gieo cho đời.
Chưa tu cũng phải thức thời,
Tu rồi càng tỉnh sự đời nhiều hơn.
Chưa tu tu gấp kịp cơn,
Tu rồi càng chảnh để cơn huốt đò.
Chưa tu đường đạo rán dò,
1450. Tu rồi càng mở thêm to Phật đàng.
Chưa tu chớ quá mê mang,
Tu rồi càng phải đánh tan mộng trần.
Chưa tu cũng rán định thần,
Tu rồi càng phải minh phân tâm hồn.
Chưa tu ác chớ tích tồn,
Tu rồi tiêu giống ác chôn ba đời.
Chưa tu Phật rán tu người,
Tu rồi người Phật đồng thời song tu.
Chưa tu rán phá trí ngu,
1460. Tu rồi càng phải trí mầu khai thông.
Chưa tu rán ở sạch trong,
Tu rồi càng chảnh để lòng bợn nhờn.
Chưa tu rán đọc giảng cơ,
Tu rồi cơ giảng không giờ nào quên.
Chưa tu cũng rán siêu lên,
Tu rồi càng bước tột trên Niết Bàn..

- Chưa tu cũng nhớ họ hàng,
Tu rồi thân tộc gia đàn độ xong.
Chưa tu việc đạo rán thông,
1470. Tu rồi việc đạo ngoài trong phải rành.
Chưa tu cũng rán làm lành,
Tu rồi thiện sự thường hành ngày đêm.
Chưa tu tội giảm chớ thêm,
Tu rồi càng chẳng nên đem tội vào.
Chưa tu thì rán tu mau,
Tu rồi tu tới cho cao đạo trường.
Chưa tu khá chọn chánh đường,
Tu rồi chớ để lạc phường yêu ma.
Chưa tu rán niệm Di Đà,
1480. Tu rồi lục tự không xa trong lòng.
Chưa tu cũng nể Thiên Công,
Tu rồi nhân quả càng không xem thường.
Chưa tu khá rõ sáu đường,
Tu rồi càng tránh mỗi giường trầm luân.
Chưa tu rán tránh ác nhân,
Tu rồi nghiệp dữ càng dừng bước xa.
Chưa tu cũng kiếm lối ra,
Tu rồi rán mở đường qua Phật đài.
Chưa tu rán biết trần ai,
1490. Tu rồi phải rõ nghiệp đày phạm gian.
Chưa tu nợ báo chớ mang,
Tu rồi chớ để buộc ràng oan gia.
Chưa tu đời phải xét ra,
Tu rồi càng thấy nghe xa thế tình.
Chưa tu cũng rán sửa mình,
Tu rồi càng phải giữ gìn thân tâm.
Chưa tu giống thiện rán giâm,
Tu rồi giống thiện quyết làm lên cây.

- Chưa tu tu gấp kiếp này,
1500. Tu rồi chẳng muốn kéo dài đời sau.
Chưa tu, tu kéo mòn hao,
Tu rồi thì rán làm sao sớm thành.
Chưa tu, tu kéo tan tành,
Tu rồi biết kiếp chi mảnh càng lo.
Chưa tu tìm kẻ chỉ cho,
Tu rồi biết lối rán dò đi theo.
Chưa tu việc thiện rán đeo,
Tu rồi gương thiện phải treo cho đời.
Chưa tu, tu tất kịp người,
1510. Tu rồi tu kịp cỗ thời chơn nhơn.
Chưa tu rán xử vẹn thân,
Tu rồi thì phải tứ ân lo đền.
Chưa tu, tu được ắt nên,
Tu rồi thì rán tiến lên mỗi ngày.
Chưa tu khó tránh nghiệp đày,
Tu rồi cố gắng sau này thung dung.
Chưa tu, tu chớ ngại ngừng,
Tu rồi tu đến cuối cùng mới thôi.
Biển trần kiếp tạm nổi trôi,
1520. Không tu khổ mãi chẳng đời nào yên.
Sanh ra trong cõi trần duyên,
Người nào cũng bị nã phiền chẳng không.
Không ai trăm việc vừa lòng,
Mà ai cũng có nã nồng nọ kia.
Dục tâm óc ách như đĩa,
Đem thân ra để làm bia đạn trần.
Biết rằng rót cuộc bỏ thân,
Nhưng mà các dục vọng trần không buông.
Quên rằng tài vật dư muôn,
1530. Bỏ thân tài vật bỏ luôn đâu còn.

Chết thân tan rã lần mòn,
Nhưng bao tội lỗi hồn còn đeo mang.

Xác tan nhưng tội không tan,
Đầu thai trở lại thế gian trả đền.

Vì mê nên kiếp trước quên,
Hay đâu ăn trước nay đền trả sau.

Trả đền hoặc chậm hoặc mau,
Đã vay không một người nào trốn qua.

Chúng sanh nơi cõi Ta Bà,
1540. Sao không nghĩ tới để mà tu thân.

Nếu không trốn khỏi tử thân,
Dù đeo đấm cuộc hồng trần luống công.

Cuối cùng cũng phải tay không,
Đâu bằng tu niệm để hồng siêu sanh.

Đem lòng tham muốn lợi danh,
Đổi ra lòng muốn tu hành quý hơn.

Lợi danh sẽ mất theo thân,
Tu hành sẽ cứu hồn thặng Phật đài.

Càng nhiều tham vọng trần ai,
1550. Càng làm cho kiếp đọa đày đầy thôi.

Hồng trần là cõi bạc vôi,
Nó không chung thí với người nào đâu.

Càng theo nó lại càng sâu,
Chúng sanh vì nó bị đầu thai luôn.

Những điều sâu khổ ngàn muôn,
Mỗi người đều mỗi quay cuồng khác nhau.

Người không ai giống ai nào,
Chung qui cũng một đường vào mồ ma.

Ấy là định mạng người ta,
1560. Cuối cùng ai cũng phải là thế ư !

Há không cầu đạo Chơn như,
Để mưu giải thoát kiếp người trần gian.

- Dứt xong ba nẻo sáu đàng,
Quý hơn cái chiếc ngai vàng trần ai.
Ngai vàng khó giữ lâu dài,
Tòa sen Cực lạc ngồi hoài tự do.
Tu hành cần phải sớm lo,
Tử sanh là việc lớn to của người.
Nan tri sống chết nay mới,
1570. Mau tu kéo chẳng kịp Trời kêu tên.
Ta-bà thế giới rộng thênh,
Xưa nay thân chết không quên người nào.
Kiếp này không sớm tâu đảo,
Cõi trần còn phải chui vào chết thêm.
Trước khi chết có đâu êm,
Bao nhiêu đau khổ đổ trên đời mình.
Nào danh nào lợi nào tình,
Mất thì thương tiếc, được gìn hết hơi.
Lo cho đến chết mất đời,
1580. Người nào cũng thiếu không người nào xong.
Dù là kẻ dốt hay thông,
Vẫn làm tôi mọi không công cho đời.
Đề tâm suy xét tốt nơi,
Thấy rằng cái kiếp con người dối ma.
Người thương mấy cũng phải xa,
Vật ưa thích mấy cũng là bỏ đi.
Chạy Trời không khỏi tử qui,
Trăm mưu ngàn kế làm gì bớ ai.
Đâu bằng niệm Phật ăn chay,
1590. Cầu về Cực Lạc hết ngày trầm luân.
Sanh tiền làm phước làm nhân,
Tất nhiên tử hậu quả trần hết đeo.
Giống lành hôm sớm lo gieo,
Thì là hoa phước được treo đầy nhà.

- Nhớ câu nhứt cú Di Đà.
Tâm vô biệt niệm tất là qui Tây.
Tuy còn ở chốn trần ai,
Nhưng trên cửu phẩm liên đài có tên.
Mãn phần thì được bước lên,
1600. Đồng hàng chư Phật lâu bền an vui.
Khắp nơi sen báu nức mùi,
Thân sen cho đến chỗ ngồi cũng sen.
Hào quang thay thế trăng đèn,
Thần thông thay thế tàu thuyền ngựa xe.
Pháp mầu khi muốn được nghe,
Vật chi khi muốn thì là có ngay.
Không già không chết không phai,
Không người đau khổ, không ai luân hồi.
Không làm sao tả hết lời,
1610. Những điều mầu nhiệm ở nơi cõi này.
Cho nên các Phật xưa nay,
Thường khuyên bá tánh Liên-đài cầu sanh.
Pháp cao người khó nổi hành,
Thì là niệm Phật làm lành cũng nên.
Không cần phải niệm to lên,
Niệm thâm trong dạ đừng quên cũng thành.
Trong tâm khởi một niệm sanh,
Mười phương chư Phật nghe rành như vang.
Chớ nghi Phật ở Tây phang,
1620. Không nghe thấu tiếng vái van trong lòng.
Phật nào cũng có lục thông,
Ngồi xa vẫn biết rõ lòng chúng sanh.
Lo mình niệm Phật không rành,
Đừng lo Phật ở xa mình không hay.
Nhứt tâm cầu đạo Như Lai,
Phật trong được rõ Phật ngoài đều thông.

Nam mô sáu chữ thành lòng,
Có ngày sẽ được sáu thông tại trần.

Dù là kẻ phú hay bần,

1630. Đều tu niệm được không phân nghèo giàu.

Nhứt tâm niệm Phật thì mau,

Phóng tâm niệm Phật thế nào cũng lâu.

Mau lâu chẳng tại Phật đâu,

Mà là tại kẻ thật cầu hay không.

Thật cầu thì Phật mau trông,

Giả cầu thì Phật khó mong thấy liền.

Thế gian dụng bạc làm duyên,

Phật Trời dụng tâm lòng thiêng làm căn.

Lòng thiêng nếu để nứt răn,

1640. Thì là không thể bước sang Phật đài.

Nhằm kỳ mạt pháp thời nay,

Niệm Di Đà Phật đủ khai tâm thần,

Ngày đêm niệm Phật chí cần,

Đồng thời bỏ đức thi ân mau thành.

Tu cho tất cả nhơn sanh,

Tốt hơn là việc một mình riêng tu.

Tỏ rời diu dặt kẻ lu,

Mình tu rán độ người tu như mình.

Độ từ trong chốn gia đình,

1650. Độ ra làng nước dân tình khắp nơi.

Phật không riêng độ một người,

Mà là độ hết bầu trời chúng sanh.

Soi theo gương Phật mà hành,

Thì là sẽ được trọn tình từ bi.

Giàu sang hoặc kẻ hàn vi,

Cũng đều có thể tùy nghi độ đời.

Độ công, độ của, độ lời,

Có nhiều cách độ người đời tinh tâm.

- Tại lòng từ mẫn chưa thâm,
1660. Chớ nào tại thiếu phương châm độ đời.
Nhiều khi chỉ một nụ cười,
Đủ làm cảm hóa cho người hồi tâm.
Lấy tâm cương quyết làm mầm,
Tất là xây dựng được thành từ bi.
Tự mình phá sạch lòng nghi,
Mới là độ chúng bước đi tốt đường.
Đạo cao ma khảo là thường,
Chớ nên lấy đó làm buồn chán tâm.
Vỏ dầy thì phải lâu ngâm,
1670. Ánh Trời càng mạnh bóng năm càng xa.
Nhớ câu thiếu Phật đa ma,
Kẻ tu hành bị người ta phá nhiều.
Nếu không chịu đựng búa rìu,
Gỗ ra mặt gỗ long triều đầu nên.
Đạo đời nếu chẳng chí bền,
Việc chi cũng hỏng chẳng nên bao giờ.
Trách mình chớ trách thiên cơ,
Trăng lên không đổi tại giờ mình sai.
Mở bùng đôi mắt chớ lay,
1680. Tất nhiên sẽ được thấy ngay cung thiềm.
Bánh xe tạo hóa không im,
Đổi thay thế sự cổ kim chẳng ngừng.
Dù cho người có bảo đưng,
Mặt trời lặn mọc vẫn tuần tự luôn.
Lo mình bán lộ tay buông,
Chớ lo chị nguyệt quăng thương nửa chừng.
Sự tu ai có bảo đưng,
Cũng lo tu mãi không ngừng ắt nên.
Kiên tâm là trước chớ quên,
1690. Phật xưa nhờ có chí bền thành công.

- Tu hành được chứng hay không,
Đều do nhiều ít trong lòng tưởng tin.
Những điều Phật nói trong kinh,
Là điều Phật đã thật hành rồi ư.
Đã hằng có triệu ức người,
Làm theo lời Phật dứt đời phàm phu.
Ngàn xưa đã có dạy tu,
Chớ nào phải mới bày đâu bây giờ.
Nếu tu chớ có nghi ngờ,
1700. Tu là hết khổ chân chờ còn mê.
Dù cho phú quý vinh huê,
Cuối cùng cũng bỏ khó nê theo mình.
Đâu bằng niệm Phật trì kinh,
Chết rồi niệm ấy được ninh theo hồn.
Vinh huê phú quý bất tồn,
A Di Đà Phật được còn vĩnh niên.
Thôn quê cho đến thị thiêng,
Thiện nam tín nữ khá nguyên tu thân.
Tu không những lợi tinh thần,
1710. Mà bề vật chất bớt phần cạnh tranh.
Của người chẳng những không ganh,
Lại còn tự lấy của mình thí ra.
Đồng tu đời sống cùng hòa,
Khổ là cùng chịu vui là cùng chia.
Tánh lành cũng biết trau tria,
Tất không có cảnh đằm đìa máu roi.
Xét suy cho cạn sự đời,
Không chi quý giá bằng người chơn tu.
Chẳng hay gây oán kết thù,
1720. Chỉ lo làm việc đại từ đại bi.
Nước nguy lo giải cứu nguy,
Dân nghèo tìm cách thoát ly cảnh nghèo.

Lợi danh lòng chẳng mền đeo,
Về bề đạo nghĩa quyết theo một lòng.

Giúp người chẳng chút nệ công,
Làm ơn cho kẻ dạ không mong đền.

Từ bi một mực tiến tên,
Phá tan đau khổ khắp trên trần đời.

Tu là lo cứu độ người,

1730. Phật đâu có bảo tu ngồi tụng suông.

Tu là ban rải tình thương,

Khác hơn các việc bán buôn chợ đời.

Bất kỳ đâu hễ có người,

Chữ tu đều được đề dòi đến trao.

Độ dân không luận sắc màu,

Cũng như nhựt nguyệt chỗ nào cũng soi.

Đề tâm xét kỹ mà coi,

Đạo là để cứu người đời phải chẳng?

Phải nên đối đãi công bằng,

1740. Chớ phân giai cấp đừng rằng trắng đen.

Từ bi bất chấp lạ quen,

Thấy cần nên độ thì liền độ ngay.

Từ bi rộng độ muôn loài,

Ấy là bốn nguyện của người chơn tu.

Cửa thiền nay bị mờ lu,

Tại vì người hiểu nghĩa tu hẹp hòi.

Kệ kinh thử đọc lại coi,

Phật xưa chẳng dạy bảo người ngã nhân.

Thương người như thể thương thân,

1750. Ban vui cứu khổ là chân đạo mẫu.

Đem câu nhân quả đáo đầu,

Khuyên người chớ tạo khổ sầu cho ai.

Việc mình làm ở ngày nay,

Mai sau nó sẽ hườn lai cho mình.

- Khó mong trốn luật Thiên đình,
Thế gian nên tạo nghiệp lành tốt hơn.
Việc làm nào của thế nhơn,
Cũng đều có cặp mắt Thần ngó coi.
Trong lòng người mới nghĩ thôi,
1760. Tai thần nghe rõ như trời sấm vang.
Người dù lấy núi chận ngang,
Mắt thần cũng thấy rõ ràng như không.
Làm ra hoặc tính trong lòng,
Việc nào cũng có Thánh Thần xét soi.
Trước khi làm hãy nghĩ coi,
Tội hay là phước để rồi làm sau.
Lời ra khó hốt lại nào,
Phạm rồi muốn gỡ dễ dầu gì ư.
Hư rồi dễ bị thêm hư,
1770. Lỗi rồi dễ khiến cho người lỗi thêm.
Cho nên từ cổ chí kim,
Quấy rồi hối được thử tìm mấy ai.
Biết ngăn ngừa ít phạm sai,
Muốn làm chẳng nghĩ tắt hay lỗi lầm.
Một lần để kiếp luân trầm,
Có khi chịu đến muôn năm chưa rời.
Lỡ đi đâu phải dễ bồi,
Bị giòng nước cuốn thêm trôi là thường.
Cho nên mỗi việc phải lường,
1780. Tránh cho mình khỏi thêm đường mê ly.
Tu hành phải giữ luật nghi,
Nam mô thì phải từ bi trong lòng.
Qui y thì phải y tông,
Tụng kinh thì phải rèn lòng như kinh.
Tu thì lời Phật phải tin,
Sửa cho hơn trước khi mình chưa tu.

- Tại mình đạo hạnh còn lu,
Chớ không tại Phật chẳng thấu nhận mình.
Nên trau sửa lại tánh tình,
1790. Đúng như lời Phật tất mình được thấu.
Chơn tu Phật chẳng bỏ đâu,
Dù người đó ở bất câu chỗ nào.
Ngọc tâm sáng chặm hay mau,
Đều do tại sức chùi lau của mình.
Tội hay phước cũng tự tình,
Phật ma đều cũng tùy mình lựa ra.
Được chưa tự hỏi lòng ta,
Tất nhiên biết rõ hơn là hỏi ai.
Luật kinh có sẵn trong tay,
1800. Đo ra thì biết đúng sai thế nào.
Biển tâm còn sóng ba đào,
Thì là chưa thấy được màu minh châu.
Di Đà từ khởi niệm đầu,
Đến khi niệm chót nhiếp thấu một lòng.
Bao nhiêu tạp niệm đều không,
A Di Đà Phật ngưỡng mong một niệm.
Trong tâm khởi phải giữ gìn,
Mà bao vọng tưởng không xen lẫn vào.
Ngày đêm bất luận lúc nào,
1810. Lòng luôn niệm Phật thao thao như nguồn.
Tuy là ở tại trần dương,
Như ngôi nơi cõi Tây Phương khác gì.
Tịnh thần khi được thống qui,
Tức là tự biết những gì siêu nhiên.
Dù cho pháp Tịnh hay Thiền,
Đều cần tâm niệm thống nguyên làm đầu.
Nếu tâm không được nhiếp thấu,
Thì không thể niệm trọn câu Di Đà.

- Niệm đầu thì Phật, đuôi ma,
1820. Đuôi ma đầu Phật loạn ra đủ hình.
Niệm như thế uổng công trình,
Sẽ không thể được kết tinh như lòng.
Như cây nay nhờ mai trồng,
Thì không ra được trái bông mà dùng.
Muốn trong mà đổ thêm bùn,
Tất là nước chẳng thể trong bao giờ.
Phật minh tại chúng tâm mờ,
Tâm mờ phá được sờ sờ Phật minh.
Lấy đây xét lại tâm mình,
1830. Tu nên nhờ có lòng tin đủ đây.
Tin rằng có luật trả vay,
Thì ta không thể nào gây tội tình.
Tu mà lòng chẳng mạnh tin,
Tất là khó giữ cho mình sạch trong.
Tu càng tin mạnh nơi lòng,
Thì đường tu ấy mau xông đến cùng.
Người tu thì phải đại hùng,
Hiểm nguy chẳng sợ khôn cùng không nao.
Dù cho gặp cảnh trạng nào,
1840. Cũng không hề đổi thay màu từ bi.
Ví dù phải bỏ thân đi,
Sự tu cũng nguyện duy trì không buông.
Nghĩ rằng kiếp có dư muôn,
Dễ gì gặp kiếp biết phương tu hành.
Đây là cơ hội siêu sanh,
Nếu không nắm chặt thì mình chìm luôn.
Rối mà gặp mối gỡ sông,
Mê mà gặp được Phật đường tỉnh ra.
Cuộc đời càng thúc bên ta,
1850. Không tu thì khó giải qua khổ sầu.

Tháng ngày chẳng đợi ai đâu,
Không tu đến lúc đáo đầu hết tu.

Người nên lấy sự hòa nhu,
Để cho đời bớt lo âu tai nạn.

Người đua nhau tạo ác gian,
Sẽ làm cuộc sống mau tàn ích chi.

Trên đời còn lắm hiểm nguy,
Vì lòng tranh chấp ngờ nghi còn nhiều.

Cá nhân, quyền lợi bấy nhiêu,
1860. Sẽ làm thế giới mai chiều ra sao?

Đẹp đi cái thuyết sắc màu,
Cùng nên kêu gọi thương nhau loài người.

Dù cho tiến bộ mấy mươi,
Con người là vẫn con người như nhau.

Chết rồi khó sống lại nào,
Phải nên tôn trọng cùng nhau giữ gìn.

Người nên kính chǎng nên khinh,
Mạng người chǎng phải tạo thành để đâu.

Chớ gây cho kẻ đau sầu,
1870. Nên làm cho khắp địa cầu cùng vui.

Kẻ nghèo không chỗ đút chui,
Cơm ăn không đủ áo tôi không lành.

Bỏ qua hạng ấy sao đành,
Nên lo giúp họ được lành no thân.

Đói nghèo bịnh hoạn của dân,
Cần nên đối phó trước hơn việc nào.

Giúp cho đời sống như nhau,
Bớt đi được cảnh khổ đau bất bình.

Người không nên nghĩ riêng mình,
1880. Mà nên nghĩ đến chung quanh người đời.

Người càng địa vị hơn người,
Càng nên nghĩ rộng khắp nơi đồng bào.

- Dù người không ở đạo nào,
Làm người thì phải thương nhau là thường.
Huông chi đạo Phật biết nương,
Phải nên mở rộng tình thương xa gần.
Sự tu không những tinh thân,
Mà bề vật chất cũng cần giúp nhau.
Dù là chén cháo nắm rau,
1890. Giúp người buổi đói giá cao hơn vàng.
Thật tâm muốn giúp xóm làng,
Nói không đâu giá trị bằng làm ra.
Hãy nên biểu hiện lòng ta,
Bằng bao hành động lợi tha cho đời.
Chung lo khuyến khích mọi nơi,
Rán làm tốt đẹp như lời nói ra.
Từ gần chí những đến xa,
Khá thương nhau thể một nhà anh em.
Thấy người khổ chớ ngồi xem,
1900. Hãy nên thương xót đua chen giúp giùm.
An nguy cùng biết bọc đùm,
Tâm hồn ấy phải được trùm tứ phương.
Người nào cũng rộng tình thương,
Tất cùng đi một con đường Thích Ca.
Giúp nhau sống được an hòa,
Cùng lo tương trợ cùng tha lỗi lầm.
Của người không nỡ hại xâm,
Người nào cũng lấy lương tâm ở đời.
Cùng nhau đối xử như lời,
1910. Nhà nhà an lạc nơi nơi thái bình.
Thân không vương mắc tội tình,
Hồn còn sẽ được siêu sinh Phật đài.
Dù cho tiêu kiếp trần ai.
Công tu sẽ được còn hoài không tiêu.

- Có tu thì mới được siêu,
Không tu thì khó thể tiêu tội trần.
Tử sanh khó độ xa gần,
Chẳng tu chùng gặp tử thần khó tu.
Tu cho giải kiếp phàm phu,
1920. Tu cho khỏi cảnh lao tù thể gian.
Tu cho khỏi giấc mê man,
Tu cho mình với người tan khối sầu.
Tu cho an lạc hoàn cầu,
Tu cho thế giới năm châu hòa bình.
Tu cho lợi ích nhơn sinh,
Tu cho ai cũng quang minh tâm hồn.
Tu cho đắc quả trường tồn,
Tu cho xác cũng như hồn đều chơn.
Tu cho hết khổ não trần,
1930. Tu cho bệnh lão tử thân không còn.
Không tu để kiếp lần mòn,
Vô thường đến bất không còn phương tu.
Ngọn đèn số mạng lần lu,
Thêm nhiều ngọn gió trần thu ngắn dần,
Thiền môn hãy sớm bước gần,
Để mà đời lấy được thân cho an.
Đạo mầu khắp chốn kêu vang,
Mau tu chớ có nghi nan trong lòng.
Sớm tu sớm khỏi long đong,
1940. Trễ chơn thì sẽ khó trông qua bờ.
Phải nên nhớ lại căn cơ,
Chúng sanh ở đậu ăn nhờ trần gian.
Thuyền từ đã nguyện đưa sang,
Nếu không bước xuống khó toan trở về.
Người mau nhớ lại kiêng què,
Chớ nên quá đời say mê hồng trần.

Ở trần chỉ khổ não thân,
Đâu bằng về cõi Phật Thần thánh thoi.

Ở trần tuy nói ăn chơi,

1950. Trong ăn chơi đó bắt người lo âu.

Sướng vui trong khối buồn rầu,

Ấy là cảnh sống của hầu hết dân.

Khổ tâm hoặc giả khổ thân,

Không ai ở cõi hồng trần được vui.

Được vui nhờ đạo biết mùi,

Nhờ lòng cởi mở hết nơi buộc ràng.

Thế gian vượt khỏi thế gian,

Từ sanh đời lại Niết Bàn là vui.

Đã tu rán tiến chớ lùi,

1960. Bước chân vào đạo đi xuôi một đàng.

Lợi danh cám dỗ không màng,

Sắc tài cũng mặc đem đàng nọ kia.

Một lòng đạo hạnh trau tria,

Y theo lời Phật sớm khuya tu hành.

Đẹp xong lục tặc tam bành,

Tứ đề Bát chánh thật hành đúng theo.

Gương lành nhứt quyết đem treo,

Để cho kẻ quấy nhìn theo sửa mình.

Cố đem chơn lý ra trình,

1970. Phá tan những thuyết tà tinh mê hồn.

Kết liên cùng khắp hương thôn,

Phổ thông Phật Giáo cho phồn hưng thêm.

Một người thì sức yếu mềm,

Nhiều người hợp lại sức thêm mạnh giàu.

Biết lo đoàn kết với nhau,

Việc chi cũng sẽ đề cao dễ dàng.

Thương nhau thì mọi việc an,

Ghét nhau thì mọi việc càng thêm lo.

- Dù là tức giận mấy kho,
1980. Cũng nên mở lượng thứ cho nhau cùng.
Nghĩ vì việc lợi ích chung,
Thù riêng oán cũ trong lòng bỏ đi.
Đề cùng lo việc đạo nghi,
Những gì của nước, những gì của dân.
Đã mang lấy bốn trọng ân,
Nên lo đền đáp xử phân cho vừa.
Nói theo chí cả người xưa,
Bỏ đi những việc thích ưa thấp hèn.
Nhìn vào đại cuộc đua chen,
1990. Đề khêu cao đượ ngọn đèn sử xanh.
Tùy theo phương tiện mà hành,
Cho tròn đạo Phật cho rành đạo nhân.
Tùy người để đối cho cân,
Tùy theo hoàn cảnh để phân cho hòa.
Tu chùa hoặc kẻ tu nhà,
Con đường giải thoát phải là đi chung.
Kẻ thì sẵn sóc cội thung,
Người thì lo việc bón vun bờ đề.
Hiếu trung báo đáp vẹn bề,
2000. Sau cùng sẽ được trở về gặp nhau.
Người về tới chỗ chậm mau,
Là do ý chí thấp cao của người.
Quyết tâm thì đạo sớm rồi,
Lùng chùng thì suốt một đời không nên.
Nguyện tu thì chớ lãng quên,
Cố đeo cho đến khi nên như nguyên.
Ít người tu được cố kiên,
Nửa chừng bỏ Phật lãng chiêng thì nhiều.
2010. Chớ đâu tại Phật không theo độ mình.
Tại mình thiếu phước không siêu,

- Khuyên đừng để mất đức tin,
Hãy tu theo đúng kệ kinh sẽ tường.
Đạo cao pháp nhiệm khó lường,
Ngôn từ khó tả khi đường khai thông.
Rán lo bồi đức lập công,
Ngày đêm tịnh niệm cho lòng sáng ra.
Biết bao cảnh nghịch cảnh hòa,
Giàu lòng nhẫn nhục để mà lướt đi.
Kẻ thù hai mặt bao vì,
2020. Thù rình ngoại cảnh, thù đi trong lòng.
Một mình tả đột hữu xông,
Phải lòng bình tĩnh, phải lòng hùng anh.
Thù trong thành với ngoài thành,
Thù ngoài dễ giữ, khó gìn thù trong.
Ấy là sáu giặc tại lòng,
Nó thường quen thói tư thông sáu trần.
Người mà lụy kiếp khổ thân,
Cũng vì sáu giặc sáu trần gây nên.
Phải cần để ý chớ quên,
2030. Nếu không thắng nó khó lên Phật đài.
Quyết tu chớ nệ vắn dài,
Chí công mài sắt có ngày nên kim.
Khó khăn trong lúc kiếm tìm,
Gặp rồi sẽ được bù đền công lao.
Xin đừng thấy khó mà nao,
Khó mà tu được mới cao đạo màu.
Thích Ca xưa lắm dãi dầu,
Mới thành được Phật chớ đâu dễ gì.
Chớ buồn những lúc hiểm nguy,
2040. Cũng đừng phiền trách thời kỳ lâu xa.
Rán lo vun quén lòng ta,
Càng năng săn sóc càng ra bông nhiều.

Sự đời dù bận lắm điều,
Nhìn ra hai buổi mai chiều dung hương.
Thành lòng lễ bái Tây Phương.
Cầu xin đức Phật mở đường cứu dân.
 Khiến cho bá tánh xa gần,
Họa trời được khỏi, ách trần được tiêu.
 Hưởng đời thanh trị Thuần Nghiêu,
2050. Khấp trong thế giới hết điều lầm than.
 Dân no ấm, nước bình an,
Đủ đầy vật chất mở mang tinh thần.
 Người nào cũng được hiền nhân,
Ở ăn chánh trực xử phân công bình.
 Mỗi người biết tự trị mình,
Không nghe tổ tụng chống kình với nhau.
 Không phân giai cấp thấp cao,
Mỗi người đều quý trọng nhau như mình.
 Tuy là đời sống phong vinh,
2060. Nhưng không ai để cho mình đọa sa.
 Nghiệp phạm phải tạo thêm ra,
Cùng nhau mở lối đi qua Niết Bàn.
 Sống như đời của Tiên Bang,
Nhưng lòng không để buộc ràng sự chi.
 Đúng câu sanh ký tử qui,
Mạn phần cõi Phật liền đi trở về.
 Trần gian lòng chẳng đắm mê,
Nên không duyên có lộn về trần gian.
 Luôn luôn có Bát nhã toàn,
2070. Hạn kỳ khi mãn qui hoàn khó chi.
 Chân đừng hoặc giả chân đi,
Đều tùy duyên nở hoặc khi duyên tàn.
 Tử sanh tuy lắm rộn ràng,
Nhưng lòng được biết rõ đàng tới lui.

Thanh Sĩ 66 Con Thuyền Đại Đạo

- Quyết tình cứu khổ ban vui,
Mặc dù kẻ ấy là người đông tây.
Con thuyền đại đạo, tay gậy,
Nguyện đem lữ khách đó đây qua bờ.
Mau đi chớ có ngồi chờ,
2080. Thuyền qua rồi muốn đưa nhờ muốn thay.
Sắp gần ác lặn tây đoài,
Bóng đen nuốt khắp trần ai không chừa.
Vậy người đã nghĩ đến chưa?
Trong đêm tối ấy gió mưa thế nào?
Khó ngăn được số Thiên Tào,
Gặp khi bất trắc đổ vào cho thân.
Không lo xa cũng lo gần,
Đừng chờ đến việc chân ngàn mới lo.
Chẳng trông thì chẳng trái cho,
2090. Không tu thì Phật không phò hộ đâu.
Nghiep chi cũng phải đáo đầu,
Lành thì được phước, dữ đâu khỏi nản.
Dù là tướng tá vua quan,
Khó mong lấy sức thế gian chống trời.
Xưa nay thường kẻ ở đời,
Càng gian ngoan lắm càng đời họa to.
Cho nên cần phải xét đo,
Ngõ hầu tránh tội ác cho đời mình.
Người tu càng phải giữ gìn,
2100. Tránh điều cố ý vô tình phạm sai.
Nếu không xong được bữa nay,
Cũng là cố gắng đến mai cho rồi.
Cát kia dễ lở còn bồi,
Tất nhiên người quyết chí thời sẽ nên.
Việc chi cũng ở chí bền,
Chí bền ấy vốn là nền thành công.

- Xin đừng cầu cạnh mệnh mông,
Nên hư tự hỏi lấy lòng chắc hơn.
Phàm nơn hoặc giả Thánh nơn,
2110. Từ lòng bền dẻo tiến thân của người.
Không nao núng chẳng biếng lười,
Tất là thành tựu như người ước ao.
Núi cao leo mãi hết cao,
Đường xa bước mãi thì nào còn xa.
Phật khuyên tuy khó làm ra.
Cố làm nay chẳng xong là mai xong.
Miễn là người được thành lòng,
Tất là những việc ước mong sẽ thành.
Muốn sao thì phải y hành,
2120. Không hành thì việc khó thành như tâm.
Tuy là đạo pháp cao thâm,
Lòng người cương quyết thì làm được ngay.
Kệ kinh đã có chỉ bày,
Không tu vì quá mê say tuồng đời.
Khá suy tội phước tội nơi,
Rán lo tu niệm ở người đời nay.
Cuộc đời nay đổi mai thay,
Không tu đến việc trở tay kịp nào.
Ngày Long Hoa Hội muốn vào,
2130. Không do cửa Phật làm sao nhập trường.
Rồng mây nuôn được danh dương,
Ít ra cũng vẹn ngũ thường tam cương.
Cứ lo hung ác bạo tàn,
Chỉ là thân ngắn thời gian sống còn.
Nếu mình ưa thích ngọt ngon,
Chớ nên đem đồ bòn hòn cho ai.
"Đời xưa trả báo còn chầy,
Đời nay trả báo một giây nhãn tiền".

- Từ lâu lời ấy đã truyền,
2140. Người đời ăn ở thảo hiền tốt hơn.
 Ác nơn sẽ gặp ác nơn,
 Lại còn thêm có ác thần họa gieo.
 Làm hung như giỡn với beo,
 Như chơi với lửa như trèo lên chông.
 Ở đâu cũng chẳng an lòng,
 Lúc nào thì cũng phập phồng sợ lo.
 Tuy là mặc ấm ăn no,
 Nhưng không được tiếng thơm tho người đời.
 Mỗi người nguyên rửa một lời,
2150. Đủ làm kiếp sống toi bời ngựa nghiêng.
 Sống thời cũng chẳng sống yên,
 Chết thời cũng chẳng chết thiêng linh hồn.
 Ác nơn thì nghiệp ác tồn,
 Thác còn bị nghiệp dất hồn đọa sa.
 Sáu đường mê khổ vào ra,
 Hồng trần là cảnh thiết tha vô cùng.
 Chớ nên làm ác làm hung,
 Xin già trẻ rán thi chung làm hiền.
 Bao nhiêu lời lẽ đã khuyên,
2160. Nhận là chánh lý rán chuyên tu hành.
 Muốn đưa người đến cõi lành,
2162. Con Thuyền Đại Đạo sẵn dành nơi đây.

Viết xong tại Đông Kinh
Thanh Sĩ.

(Ấn Bản Hiệu chính năm 2007)